

Szocializmus-képünknek történelmi tendenciákat kell tükröznie

BEFEJEZŐDÖTT AZ ORSZÁGOS MŰVELŐDÉSPOLITIKAI TANÁCSKOZÁS

Szerdán Budapesten, a XIII. kerületi pártbizottság székházában befejeződött a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága rendezte kétnapos országos agitációs, propaganda- és művelődéspolitikai tanácskozás. Az értekezlet elnökségében többek között helyet foglalt Sarlós István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese, Szentágothai János, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke és Köpeczi Béla művelődési miniszter. A résztvevők — társadalmi, politikai életünk személyiségei, az ideológiai, a kulturális, a tudományos élet képviselői, írók, újságírók, művészek, a művelődési intézmények vezető munkatársai — megvitatották Aczél Györgynek, az MSZMP Politikai Bizottsága tagjának, a Központi Bizottság titkárnak a párt eszmei, ideológiai tevékenységére néhány időszerű kérdéséről — a tanácskozás első napján elhangzott — előadását.

A szerdai vitában szót kapott: Boldizsár Iván író, az Országos Beketanács elnökhelyettese, Király Andrásné, az MSZMP budapesti Bizottságának titkára, Bogdár József akadémikus, az MTA Világgazdasági Kutató Intézetének igazgatója, Kulcsár Ferenc, a Mozgó Világ főszerkesztője, Juhász Gyula történész, egyetemi tanár, Hubay Miklós író, a Magyar Írók Szövetségének elnöke, Fekete Gyula író, a Magyar Írók Szövetségének alelnöke, Óvári Miklós, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, Kozma Ferenc, a Minisztertanács nemzetközi gazdasági kapcsolatok titkárságának fősztályvezetője, Smetár Miklós, a Magyar Televízió elnökhelyettese és Huszár Tibor akadémikus, az Eötvös Lőránd Tudományegyetem tanszékvezető tanára.

A vitában felszólaló Óvári Miklós, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára leszögezte: a közvéleményt foglalkoztató kérdések sorában első helyen áll a béke védelme. Ez minden belső problémánk megoldásának alapvető feltétele. Hazánk — bár kis ország — sokat tehet ennek érdekében. Külföldön becsülik, tisztelik országunkat, az elmúlt negyedszázadban elért eredményeinket, nyílt, kiszámítható politikánkat, s nem utolsósorban belső stabilitásunkat, a mely e politikáink hitelét ad. Néppünk leginkább a szocializmus sikerének építésével, a nemzeti egység erősítésével járulhat hozzá a béke megvédéséhez — hangsúlyozta.

MAI SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

- NAGYÜZEMI DISZNÓTOR
(3. oldal)
- A BARÁTSÁG VONATÁN
A TANÁCSOK GAZDASÁGI ÖNÁLLÓSÁGA
(4. oldal)
- EGY GÜRBE ESTE GÜRBEHÁZÁN
PILLANATKÉPEK A LOGOPÉDIÁN
(5. oldal)

Boldizsár Iván beszél. (MTI-fotó, Soós Lajos felvétele — Telefotó — KS)

(Folytatás a 2. oldalon)

Befejezéshez közeledik Debrecenben a tanácsi bérlakások felmérése

A tervszerű előkészítő munka, a folyamatos ellenőrzés eredményeképpen befejezéshez közeledik Debrecenben a tanácsi bérlakások felmérése. A lakásbérlet érintő jogszabály-módosítások alapján vált szükségessé a lakásállomány teljes körű Ingatlankezelő és -közvetítő Vállalat végzés el. A város lakásállományának mintegy egyharmada tartozik az ingatlankezelő vállalatához, s a felmérések során közel 22 ezer bérlemény adatait kell pontosan számba venni és rögzíteni.

Az eddig végzett munkáról és az azt követő tennivalókról Vályi Elek, az Ingatlankezelő és -közvetítő Vállalat igazgatója adott tájékoztatást:

— A lakbér-megállapítás-kapcsolatos komplex munkára már a múlt év köztelen részletes intézkedési tervet dolgoztunk ki. A felmérések 1982 októberében kezdődtek meg. A legutóbbi értékeléseink szerint a munkát közvetlenül befejezés előtt áll, január közepére vagy utána néhány nappal befejezzük a felméréseket. Nagy előnyt és könnyebbséget jelentett, hogy a vállalatnál meglévő anyagokból tudtuk kitölteni az adatlapok rovatainak egy részét.

— A lakások felmérését 150–170 ember végezte, 24 csoportvezető irányításával. A felmérések egyharmada vállalatunk dolgozója, de részt vettek ebben a munkában nyugdíjasok, s lehetőség nyílt más vállalatok hozzájáruló dolgozóinak a bekapcsolására is, a munka folyamatosságának biztosítása érdekében. Miután nagy volume-

tározatban megszabott időponthoz képest.

— A vállalatnál az ellenőrzési csoport — szükség esetén helyszíni egyeztetést követően — bírálja el a bérlőkészítés tétl észrevételeket. Helytálló észrevétel esetén új bérközlő lap kiadására kerül sor. Elutasításnál az iratokat továbbítjuk az elbírálásra jogosult tanácsi szervhez.

— Az eddigi tapasztalatok alapján elmondható, hogy a lakosság nyugodtan, megértéssel fogadta a felmérést, segítette az itt dolgozó munkáját, szinte elenyésző volt a reklamáció. Az viszont gondot okoz, hogy jó néhány bérlőt többszöri felkeresés és írásbeli értesítés ellenére sem lehetett otthon találni, s ezáltal lakásukat nem tudtuk számba venni.

A nehéz présgépek mellett asszonyok is dolgoznak

Kések, ollók, fregollik

KÉSÜZEM BIHARNAGYBAJOMBAN

A késeket malomkerék nagyságú kőszűrűvel csiszolják

A biharnagybajomi késüzem a debreceni Vegyesipari Vállalat kis egysége a központtól több mint 60 kilométerre. Hogy mégis milyen hasznos tevékenységet folytat a vállalati gazdálkodásban, érzékelteti az évi 24 millió forintos termelési érték és a jelentős tőkés export. Az üzemszarnokokban elég mostoha körülmények között, régi gépekkel, csiszolják, alakítják a késeket és metszőollókat. A vállalat néhány évvel ezelőtt átvette a Majdusági Iparművektől a ruhaszárító — közismert nevén fregoli — gyártását és ma már e termékek egyharmadát tőkés piacra készíttik. Ugyancsak jelentős mennyiségű metszőollót készítenek dollár értékűségű piacra. Gyártanak ipari és háztartási vágószerszámokat, azaz késeket, ezek belföldi forgalmazására kerülnek. A 84 főt foglalkoztató kis „gyár” segít a helyiek felesleges munkaerejének lekötésében és a biharnagybajomi asszonyok foglalkoztatásában.

Az ipari kések legjelentősebb felhasználója a húspár

A falu asszonyai találtak itt munkát (Nagy Gábor képriportja)

...szelőtt, 1783. Ja...
...és 64 éves...
...hunyt el...
...svéd költő...
...és XIX...
...nek kiemelkedő...
...emléksége...
...ából származ...
...ai egyetemen...
...ott lett a tör...
...ra; néhány esz...
...már a Svéd...
...választották...
...tanulmányutal...
...Németország...
...A sajátos...
...pari burzsoázia...
...haladó nemze...
...tő teoretikusa...
...költője volt...
...és filozófiai...
...néhány má...
...programadó...
...ng. A szabad...
...a képzelo...
...erkölcsi ne...
...tt szerepérő...
...tűnt fel, s...
...gának...
...szív liberál...
...atalkozott, s az...
...folyóiratban...
...at az ipari tó...
...lameritarizmus...
...és a szabad...
...ek eiszegénye...
...szövetkezeti...
...méknek. Korát...
...megelőző...
...években el

...talasszony...
...a jóképű...
...Mindennap...
...ulát; vásá...
...a patikus

...nem?...
...sem ve...

...Iván —

...LESET. Ja...
...órában az...
...közleke...
...patolt kocsi...
...re 26 éves...
...do, Egyek...
...tea 34. szám...
...írú ködben...
...vizevezető...
...hid mellett...
...ahol felbo...
...vetkezteben...
...nyan súlyos...
...ett, hogy a...
...vesztette.

...SRÓL. Sza...
...sművész ja...
...n 3 órától a...
...előadást a...
...ú Vállalat...
...szakmun...
...ában.

...RDETÉS...
...rszágos szó...
...az örökös...
...met Guzsik...
...édti, az ör...
...tyús címet...
...ánkos nyer...
...al befejező...
...on fellétek...
...ztor György...
...épművészet

...KAPOSVÁ...
...ogy megyei...
...edvelő Ka...
...tya Szálló...
...kulo ülését...
...aklubjának...
...i szeretnék...
...gyűjteni az...
...zámba me-

...NY...
...a Hajdú-Bi...
...zer-kiskeres...
...alajdonát ké...
...nos pénzár...
...nt 3 db fehé...
...reklámsza...
...k a becsü...
...hogy azt a...
...osztályán...
...Hadsereg át...
... (x)

...Debrecen...
...Feladás...
...00 forint —

Befejeződött az országos művelődéspolitikai tanácskozás

(Folytatás az 1. oldalról)

hez — hangzott el — szükség lenne a világban várható ideológiai változások, illetve azok hazánkra gyakorolt hatásának tudatosabb és tervszerűbb elemzésére. Az ideológia területén olyan új szintézisek megalkotására lenne szükség, amelyek munkánkat segítve választékossá, gondolatébresztő tápasztalatszerűre ösztönöznék. Sok szó esett a marxizmus hegemoniájáról, amelynek része múltunk marxista történelememléket vizsgálata épp úgy, mint a múlt és a jelen kapcsolatának megfelelő elemzése.

Többen utaltak arra, hogy a szocialista demokrácia fejlesztése sokrétű — többek között ideológiai — feladat. Ennek megoldása is hozzájárulhat ahhoz, hogy egy hitelesebb, a valóság fejlődési folyamatait hűen tükröző, s egyben jövőbe mutató szocializmus-kép alakuljon ki. Ebbe kell beleépíteni az elmúlt negyedszázad alatt szerzett alapvető tapasztalatainkat, vívmányainkat, s az előremutató gyakorlati törekvéseket. A vita megerősítette: szocializmus-képünknek hosszútávú érvényesülő történelmi tendenciákat kell tükröznie, folyamatosan lépést tartva a valóság fejlődésével.

E gondolatcsoporthoz is kapcsolható az a felszólalás, amely a tudomány népszerűsítésére hívta fel a figyelmet. Különösen nagy érdeklődés nyilvánul meg történelmünk, elsősorban legújabb kori történelmünk alapos feldolgozása iránt. Ennek részeként adhatunk osztályszemléletű, internacionalista, tehát hiteles választ azokra a kérdésekre is, amelyek a magyar társadalom, a nemzeti kérdés kapcsolatban vetődnek fel.

A tanácskozáson szóba kerültek művészeti, művelődé-

politikai kérdések is, leggyakrabban azt vizsgálva: mit tehetnek az alkotók, a különböző művészeti, irodalmi műhelyek a társadalmunk előtt álló feladatok megoldásáért. Többen szóltak az alkotóműhelyek felelősségéről, hangsúlyozva: teremtenek olyan eszmei-politikai légkört, amelyben eredményeinket és gondjainkat egyaránt tükröző és eszméinket, értékeinket megfelelően képviselő és gazdagító alkotások születhetnek. A műhelymunkában problémák ott keletkeznek, ahol jog és felelősség esetenként különválik, ahol a döntés joga nem párosul a döntés felelősségével.

Az ideológiai munka legfontosabb területei között említették a felszólalók a tömegtájékoztatást. Aláhúzták rendkívüli hatását, s ezzel kapcsolatos felelősségét a közvélemény formálásában. A sajtó, a rádió és a televízió munkáját elismerő szavak mellett észrevételek hangzottak el amelyek kifogásolták a tájékoztatás hiányosságait, esetenként lassúságát. Kiemelték: a hazai tömegtájékoztatásnak is fel kell készülnie a kommunikációs technika robbanásszerű fejlődésére, de a legfontosabb, hogy a tájékoztatási intézmények jól képviseljenek eszméinket, politikánkat, művészi, kulturális értékeinket. Megfogalmazódott, hogy e munka menetében sokkal nagyobb energiát kell fordítani az emberek meggyőzésére, a szocialista vitakultúra erősítésére.

Gazdaságunk korszakos változásai ideológiai kérdéseket is felvetnek. Az ideológiának segítenie kell a gazdaság működő- és alkalmazkodóképességét, megújulási törekvéseit. Elméletileg is elő kell készíteni és támogatni kell azokat a változásokat, reformokat, amelyekre gazdaságunknak az új körülményekhez való alkalmazkodás érdekében szükség van. A hitelesebb és meggyőzőbb tájékoztatás, a színvonalasabb elméleti munka, a mai nemzetközi és világgazdasági kérdésekre adott helyes válaszok hozzásegíthetnek ahhoz is, hogy lakosságunk reálisabban értékelje a szocialista világban végbemenő változásokat, felismerje, hogy azok a működési zavarok, amelyek egy-egy országban ma jelentkeznek, nem a szocialista rendszer válságából, hanem a sok szempontból megváltozott viszonyok közötti növekedés nehézségeiből fakadnak.

Az emberi tényező jelentősége felbecsülhetetlen és növekszik. Az ideológiai munka a maga eszközeivel segítse elő a gazdaság előtt álló feladatok — egyebek között a hatékonyság növelése, a minőség javítása — megoldását.

A tanácskozáson nagy súlyt szántak a párton belüli eszmei-politikai munka fontosságáról. Elsőrendű jelentősége van a párttagság rendszeres tájékoztatásának, a színvonalasabb agitációnak és propagandának. Ebben különösen nagy az alap-szervezetek szerepe, amelyeket az eddigénél jobban kell segíteni. Aláhúzták a különböző szintű pártszervek növekvő felelősségét a területükön folyó ideológiai munka irányításában.

Mindent összevetve a tanácskozás elérte célját — kezdte vita-összefoglalóját Aczél György. — Valamilyen formában minden hozzászóló kifejezésre juttatta: egyetért a beszámoló fő mondanivalójával. Emelte az értekezlet színvonalát, hogy együtt tárgyaltuk az ideológia, a politika, a gazdaság, a társadalom, a történelem időszerű kérdéseit.

A Központi Bizottság titkára a felszólalásokhoz kapcsolódva rámutatott történelmi utunk reális megítélésére.

szüksége van. A hitelesebb és meggyőzőbb tájékoztatás, a színvonalasabb elméleti munka, a mai nemzetközi és világgazdasági kérdésekre adott helyes válaszok hozzásegíthetnek ahhoz is, hogy lakosságunk reálisabban értékelje a szocialista világban végbemenő változásokat, felismerje, hogy azok a működési zavarok, amelyek egy-egy országban ma jelentkeznek, nem a szocialista rendszer válságából, hanem a sok szempontból megváltozott viszonyok közötti növekedés nehézségeiből fakadnak.

Az emberiség közös érdekében kell dolgozunk. A hitelesebb és meggyőzőbb tájékoztatás, a színvonalasabb elméleti munka, a mai nemzetközi és világgazdasági kérdésekre adott helyes válaszok hozzásegíthetnek ahhoz is, hogy lakosságunk reálisabban értékelje a szocialista világban végbemenő változásokat, felismerje, hogy azok a működési zavarok, amelyek egy-egy országban ma jelentkeznek, nem a szocialista rendszer válságából, hanem a sok szempontból megváltozott viszonyok közötti növekedés nehézségeiből fakadnak.

Az emberiség közös érdekében kell dolgozunk. A hitelesebb és meggyőzőbb tájékoztatás, a színvonalasabb elméleti munka, a mai nemzetközi és világgazdasági kérdésekre adott helyes válaszok hozzásegíthetnek ahhoz is, hogy lakosságunk reálisabban értékelje a szocialista világban végbemenő változásokat, felismerje, hogy azok a működési zavarok, amelyek egy-egy országban ma jelentkeznek, nem a szocialista rendszer válságából, hanem a sok szempontból megváltozott viszonyok közötti növekedés nehézségeiből fakadnak.

A cél és a módszerek

A világsajtóban máris élénk visszhangot keltett a hír, hogy Jasszer Arafat Moszkvában tárgyalt. Annak a nagyhatalomnak a fővárosában, amely az első pillanattól kezdve két, a vendég számára létfontosságú elvet vallott: azt, hogy nem lehet igazi rendezés a palesztin haza megteremtése nélkül és hogy a palesztin nép törvényes képviselőjeként valamennyi nemzetközi fórumon a Palesztin Felszabadítási Szervezetet kell elfogadni.

A PFSZ vezetője kényes és fontos időpontban érkezett a szovjet fővárosba. Növekszik ugyanis a washingtoni nyomás abban az irányban, hogy a rendezés a Reagan-terv alapján, a „Jordán megoldás” keretében jöjjön létre, s ennek megfelelően „Amman képviselje a palesztin ügyet”. A nyomás természetes reakciójaként viszont fokozzák erőfeszítéseiket azok az arab országok is, amelyek úgy látják, hogy nem a Reagan-terven, hanem a fezi arab csúcserkeztet határozatain keresztül vezet az út a közel-keleti probléma megoldása felé.

Jordánia és a PFSZ együttműködése valóban fontos lehet, de enyhén szólva nem mindegy, hogy ez az együttműködés milyen cél felé halad, milyen módszerekkel. Maga Huszejn király is érzi, hogy az amerikai koncepció parttalan támogatása sem az igazi rendezés, sem Jordánia érdekét nem szolgálja, ezért igyekszik több húrú játszani. Decemberben ő vezette azt a Moszkvában járt delegációt, amelyet — az arab országok és a PFSZ képviselőiből — a fezi csúcshatározat nyomán állítottak össze, de amelyet a Fehér Háza csak foghíjasan (a palesztin képviselő nélkül) fogadtak. A jordániai uralkodó egyébként a közeljövőben ismét Washingtonba készül.

Moszkvai útját megelőzően Arafat Ammanban járt. Itt komolyan szóba került, hogy — kompromisszumként — a jordániai-palesztin delegációban az utóbbiakat két, Izrael által számított ciszjordániai polgármester képviselje. Ez önmagában még nem elég a sikerhez. A dolgok összefüggene: jelenleg minden további lépés feltétele az lenne, hogy Izrael visszavonja csapatait Libanonból, Saronék viszont azt ahhoz a feltételhez kötik, hogy Bejrút csatlakozzék a Camp David-i folyamathoz és Egyiptom nyomdokán kössön békeszerződést Tel-Avivval. Nyilvánvaló, hogy a mostani moszkvai megbeszélések során e változatlanul nehéz libanoni kérdéskör is szóba került.

Harmat Endre

Szovjet vezetők megbeszélése Arafattal

Moszkva, 1983. január 12. (MTI) — Jurij Andropov, az SZKP KB főtitkára, Andrej Gromiko, az SZKP KB PB tagja, a Szovjetunió külügyminisztere és Borisz Ponomarev, az SZKP KB PB tagja, a Szovjetunió külügyminiszterének helyettese, a közel-keleti helyzetéről, Jasszer Arafat, a PFSZ VB elnöke vezetésével kedden érkezett rövid munkalátogatásra a szovjet fővárosba.

A barátság és kölcsönös megértés jegyében végbement találkozón a felek mélyreható véleménycsere folytattak a közel-keleti helyzetről. Jasszer Arafat beszámolt arról a hősies ellenállásról, amelyet a palesztin és libanoni hazafiak tanúsítottak az izraeli agresszióval szemben és kifejezésre juttatta köszönetét a Szovjetunióknak és harc tevékeny támogatásáért, nagyra értékelte az SZKP és a szovjet állam állásfoglalását.

A megbeszélés résztvevői elítélték Izrael folytatódó agresszióját a palesztinai és más arab népekkel szemben. A szovjet fél kifejezésre juttatta, hogy kedvezően értekelte az arab országok fezi csúcstalálkozóján kidolgozott, közel-keleti rendezésre vonatkozó elveket, amelyek a palesztinai kérdés megoldását és az egész térség ügyének rendezését célozzák.

Hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió továbbra is támogatást nyújt a palesztinai és más arab népeknek szabadságukért és függetlenségükért folytatott harcukban. Mindkét fél hangsúlyozta az arab országok és népek egységének szükségességét függetlenségük és szuverenitásuk, létérdekeik védelme érdekében.

Andrej Gromiko, az SZKP KB PB tagja, a Szovjetunió külügyminisztere szerdán vacsorát adott a Jasszer Arafat vezette küldöttség tiszteletére.

A nyugatnémet kormány a nulla-megoldást szorgalmazza

Bonn, 1983. január 12. (MTI) — A nyugatnémet kormány álláspontjának megmerevedését tükrözte a közép-határtávolságú fegyverek csökkentéséről folyó genfi tárgyalásokkal kapcsolatban az a kormánynyilatkozat, amelyet szerdán hoztak nyilvánosságra Bonnból.

A nyilatkozatban a nyugatnémet kormány — az elmúlt egy hétben tanúsított némi bizonytalankodás és rugalmasabbnak tűnő magatartás után — egyértelműen visszatér a NATO-nak egyoldalú elnyőket biztosító

nulla-megoldás szorgalmazásához — bár hangsúlyozza, hogy a rakétákra vonatkozó végleges álláspontot a NATO ösi tanácskozásán alakítják ki, a genfi tárgyalások eredményétől függően.

A nyilatkozat szerint a genfi tárgyalásokon a nyugati szövetségi rendszer kizárólagos céljának a nulla-megoldásnak kell lennie: vagyis a Szovjetunióknak le kell szereznie összes közép-határtávolságú rakétáját, aminek fejében a NATO is lemondana az 572 amerikai közép-határtávolságú fegyver nyugat-európai telepítéséről.

Kár nem keletkezett

Földrengés Berettyóújfaluban

Január 12-én, szerdán hajnalban, fél öt után egy perccel kisebb, a Richter-skálán 2,5-es erősségű földrengést észleltek a bihari táj közepén, Berettyóújfaluban. Akik korán reggel a lakásokban már fent voltak, elmondották, hogy megmozdultak a csillárok, megzörrentek az üvegtárgyak, összecserrentek az egymás mellett lévő poharak. Rövid ideig tartott az ezen a vidéken

teljesen szokatlan földrengés. A rendkívüli jelenséget többben közölték a városi tanácsal, de károkról nem jelentést a lakók. A földrengést egyedül Berettyóújfaluban észlelték, a környékbeli településekről szerdán egyöntetűen olyan információkat adtak a helyi tanácsok vezetői, hogy a berettyóújfaluhoz hasonló jelenséget nem észleltek.

Ülést tartott a szovjet Legfelsőbb Tanács Elnöksége

Moszkva, 1983. január 12. (TASZSZ) — Moszkvában ülést tartott a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának Elnöksége Vaszilij Kuznyecovnak, a Szovjetunió Kommunista Pártja KB Politikai Bizottsága póttagjának, a Legfelsőbb Tanács Elnöksége első elnökhelyettesének elnökletével. Az ülésen részt vett Jurij Andropov, az SZKP KB főtitkára, a Legfelsőbb Tanács Elnökségének tagja is.

Az elnökség áttekintette a Legfelsőbb Tanács elmúlt évi tevékenységét, és meghatározta az 1983-ban bevezetésre kerülő újabb intézkedésekkel kapcsolatos feladatokat. Az ülésről kiadott közlemény hangsúlyozza: a Legfelsőbb Tanács 1983-ban az ország gazdasági és

szociális fejlődéséről szóló pártprogram megvalósítását helyezi tevékenysége középpontjába, és elő kívánja segíteni a demokráciát tovább szelészítését a tanácsok munkájában, hogy ennek révén azok nagyobb szerepet vállalhassanak magukra a gazdasági, társadalmi és kulturális célok elérésében.

Jurij Andropov az ülésen elhangzott felszólalásában felhívta a helyi tanácsokat, hogy államigazgatási és kulturális-szociális tevékenységükben konkrétan és mélyebben vegyék figyelembe a nemzeti sajátosságokat, fordítsanak nagyobb figyelmet a Szovjetunióban élő népek és népcsoportok fejlődésére, különös tekintettel a kis létszámú népekre.

Egyiptom szeretné javítani kapcsolatait a Szovjetunióval

Kairó, 1983. január 12. (MTI) — Maradéktalan támogatásokról biztosították Egyiptom politikai pártjai szerdán a kormányzat külpolitikai irányelveit. A pártok — beleértve a három engedélyezett ellenzéki csoportot is — Kamal Haszsan Ali miniszterelnök-helyettes és külügyminiszter e heti parlamenti expozéjára reagáltak helyeslően. A külügyminiszter ebben a térség békéjéről és a szovjet-egyiptomi kapcsolatokról szólt, kiemelve, hogy függetlenül a közel-keleti helyzet megoldásával kapcsolatos véleményeltérésektől, Egyiptomnak szándékában áll a szovjet-egyiptomi kapcsolat javítása, az el nem kötelezettség és a be nem avatkozás elvei alapján, fenn-

tartva politikájának jelenlegi orientációját. Megfigyelők emlékeztetnek arra, hogy a közelmúltban Hoszni Mubarak államelnök is többször tett említést a Szovjetunióval fenn tartott kapcsolatok javításának lehetőségéről.

A szovjet-egyiptomi kapcsolat fejlődésének jelei közé sorolják két jelentős szovjet személyiség egyiptomi látogatását. Egyiptomban tartózkodik Anatolij Gromiko, a Szovjet Tudományos Akadémia afrikai intézetének igazgatója, akit az egyiptomi külügyminisztérium diplomáciai intézete hívott meg előadás-sorozatra. Szerdán érkezett Kairóba a másik szovjet vendég: Szamzeddin Bagvan fómufti, a Szovjetunió iszlám közösségének vezetője.

Vogel hazautazott Moszkvából

Moszkva, 1983. január 12. (TASZSZ) — Szerdán elutazott Moszkvából a Német Szociáldemokrata Párt küldelegációja Hans-Jochen Vogelnek, az elnökség tagjának, a párt kancellárjelöltjének vezetésével. Mint ismeretes, a delegációnak tagja volt Egon Bahr és Hans-Jürgen Wischniewski, ugyancsak az SPD elnökségének tagjai.

A Német Szociáldemokrata Párt küldöttsége a szovjet baráti társaságok szövetségének meghívására tartózkodott Moszkvában.

Vogel Moszkvában találkozott Jurij Andropovval, az SZKP KB főtitkárral és Nyikolaj Tyihonovval, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnökével.

A Varsói Szerződés tagállamai honvédelmi minisztereinek bizottsága szerdán folytatta Prágában előző nap megkezdett ülését. A tanácskozáson jelen vannak a tagállamok honvédelmi, illetve nemzetvédelmi miniszterei, köztük Czinéze Lajos hadserregtábornok, honvédelmi miniszter is. Ugyancsak részt vesz az ülés munkájában Viktor Kulikov, a Szovjetunió marsallja, a Varsói Szerződés tagállamai egyesített fegyveres erőinek főparancsnoka és Anatolij Gribkov hadserregtábornok, az egyesített fegyveres erők törzskének főnöke (Telefóto — CTK—MTI—KS)

December, foglalatosság, amely a földre náfeketére pórvakaró, a kefe, meleg körmeke szült a hurka, a fehér vászonba... Emlékek. Ma a sok zsirnak örja, szerepe. Régi az éléskamra — jelentett...

Nagydisz

Ahol naponta latforgalmi és 1300 sertést és program 26 ezer gramm körüli negyven perc a tésket előhűlés a hűsüzembe is hűsüzemeket is. A hűsüzembe termékek alá Hol itt a disz A boltban va szeállíthatja, el

Utótitisztítás

A fél sertések

Kolbászok fű

December, január a disznótorok hónapja. Egész napi foglalatosság egy-egy családnak. Feledhetetlen élmény a gyermeknek: amikor hajnalban keltünk, amikor disznóvágás verte fel a csendet, amikor a kapálózó állatot a földre tepertük, amikor lobbant a szalma, a barnásfeketére pörkölődött alatta a sertés bőre, hogy aztán a vakaró, a kefe, a víz gusztyos sárgára sikkalja, amikor a meleg körmököt a kezünkbe nyomta a hentes, amikor készült a hurka, a kolbász, a tepertő, amikor elindultunk a fehér vászonba kötött kóstolókkal...

Emlékek. Ma már aligha szalmával perzselnek — és nem a sok zsírnak örül a család! Változott a disznótorok formája, szerepe. Régen az volt a cél, hogy tél végéig kitartsa az élelőkamra — rangot a nagy disznó vagy a több disznó jelentett...

Nagyüzemi disznótor

Ahoj naponta disznótor van, az a Hajdú-Bihar megyei Állatforgalmi és Húsipari Vállalat; két műszakban mintegy 1300 sertést és 90-100 marhát vágnak. A januári vágási program 26 ezer sertéssel számol. A vágósertések 110 kilogramm körüli súlyúak. A vágóüzemben egy-egy sertés negyven perc alatt halad végig a vágóvonalon. A fél sertéseket előhűtés után expedíálják: jut belőlük a boltokba is, a húszembe is, exportra is, de készítene belőlük export húsrészeket is.

A húszemben a csontozók serénykednek — különféle termékek alakul át a hús.

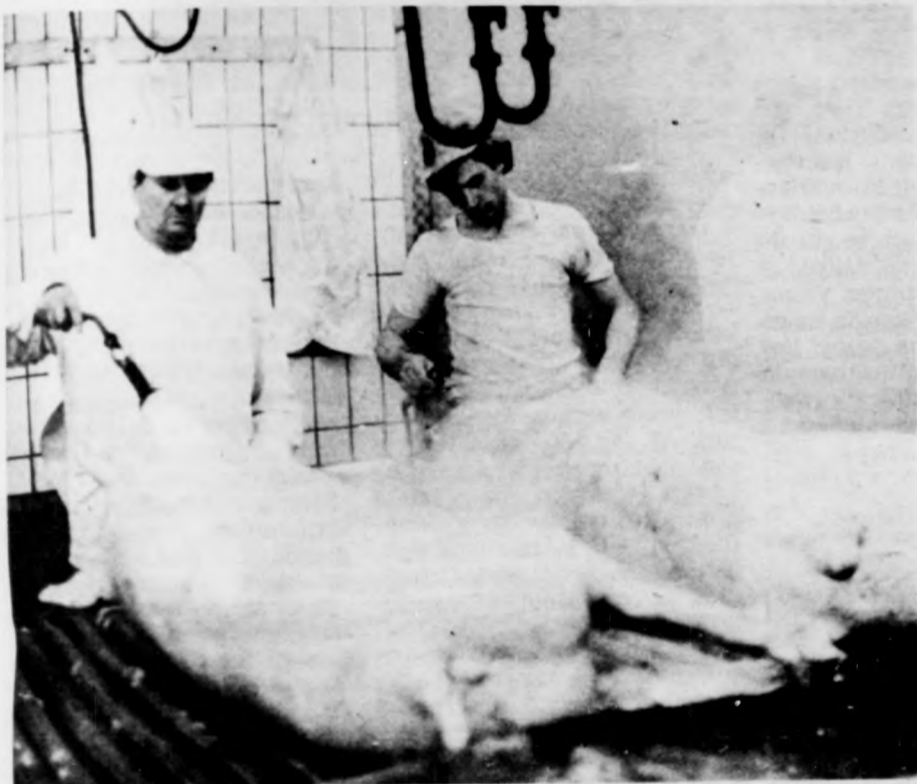
Hol itt a disznótor?

A boltban vásárolt „előregyártott elemekből” ki-ki összeállíthatja, elkészítheti a disznótoros ebédet, vacsorát!

S. F.

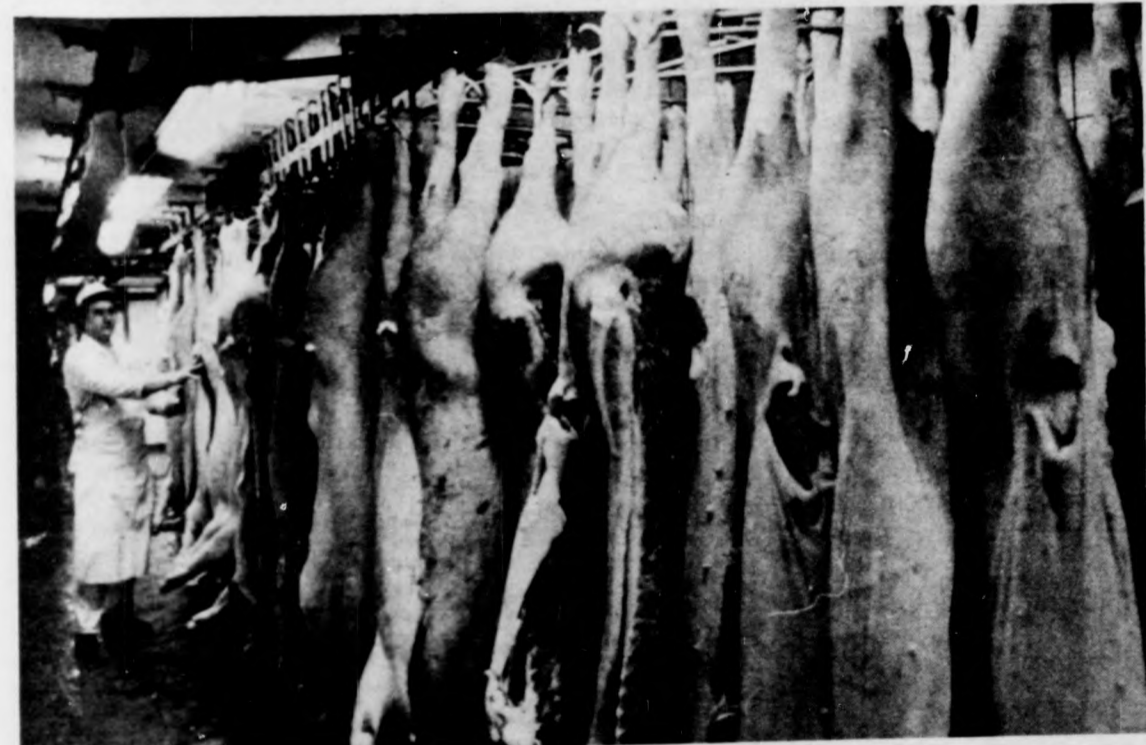
Ez a szállítmány a balmazújvárosi Lenin Termelőszövetkezetből érkezett

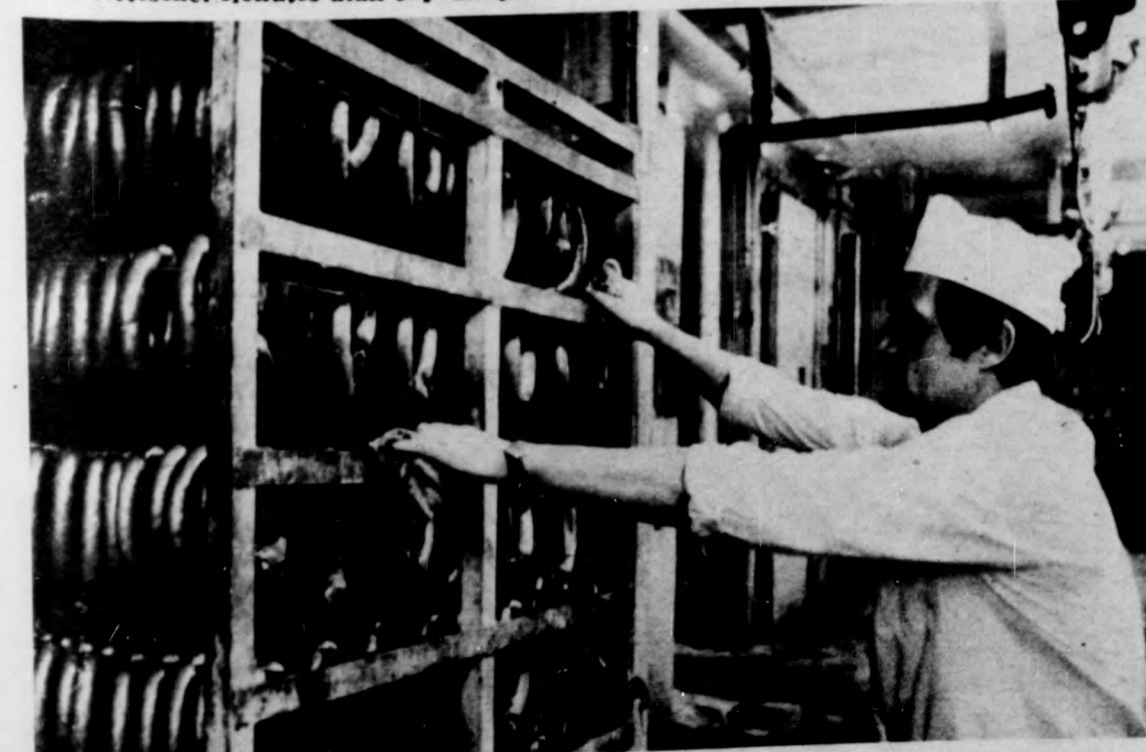
Utótisztítás

Gépi hasítás

A fél sertéseket előhűtés után expedíálják

Kolbászok füstölés után

(Fotó: Iklódy János)

KRÓNIKA

Értékeink becsülete

Mi sem változott annyit a történelem folyamán, mint az érték fogalma. Ami régen érték volt, az ma már nem érték, fordítva. A nyelv jól megőrizte ezt a változást. Emlékszem, milyen furcsálkodva olvastuk a Toldiban, hogy „marhája”. A lábjegyet eligazított bennünket: Régen a vagyoni értéknek a szarvasmarha volt a képviselője, akinek sok marhája volt, az birt e vagyoni értékkel, s ezt a szót használták átvitt értelemben is.

Nem maradt fenn sok adat arra nézve, hogy a közvélemény bármit is elébe helyezett volna az anyagi értékeknek. Az már inkább csak árnyalja a képet, hogy a minden gazdagság létrehozójának, a munkának az emberen hagyott nyoma már egyáltalán nem számított értéknek. A feudális nemesesség szemében a külsőleges érték a tejfehér bőr volt, amelyen átlátszottak a kék vértű erek. A munka nyoma, a pirosbarna arcszín megvetésre méltó dolognak számított. Igaz, a nép értékelte az egészség pirosizottság megnyilvánulását.

Sok idő telt el addig, amíg hivatalosan is kimondott: A legfőbb érték az ember. Becsülnünk kell ezt a jelszót (s aszerint is élünk), noha amikor leginkább hangoztattuk, éppen az emberség csúfoltatott meg oly sokszor. Ezzel mintegy kinyilvánítottuk, hogy a mi társadalmunkban nem az anyagi értékeknek van a legnagyobb becsülete, hogy örökre elmúlt az az időszak, amelyben a tehetség a tehetőséget, az anyagi javakat jelentette.

De vajon ma valóban tartunk-e már ott, hogy minden hátsó gondolat nélkül idézhessük ezt a jelszót? Vajon ma nem élnek-e az évszázados beidegződések, s nem azonosítjuk ma is az értéket a vagyoni értékkel? Vak, aki nem látja, hogy még ma sincs rendben minden értékeink fogalma terén. S ezzel korántsem tagadom az anyagi javak jelentőségét. Már csak azért sem, mert nem veszem át ama sokszor emlegetett választási plakát agitációjának elvét, amely egy dúsan megrakott asztal mellett ülő kövér tőkést ábrá-

zolt, mellette egy sovány, karténcsészét tartó munkást, ez az érték fogalma. Ami régen érték volt, az ma már nem érték, fordítva. Ami azt illeti, társadalmunk választott is. Nemcsak azért, mert „az országnak harmada” kövér, hanem azért, mert az anyagi javak (tőkés nélküli) olyan bőségét teremtette meg, amilyenre még sohasem volt példa ezen a kilencven egynéhány ezer négyzetkilométeren. Jó, hogy el vagyunk látva anyagi javakkal. De batorság lenne elfelejteni, hogy más értékek is vannak, amelyek legalább olyan fontosak, sőt még fontosabbak is, mint az anyagiak.

Hogy az egészség érték, azt talán csak az becsüli, aki tartósan elvesztette azt. Olyan ez, mint a só az ételben, ha hiányzik, az a fel-tűnő. Sajnos nem értékeljük eléggé, azaz nem törődünk vele, olyan életmóddal van — kevés mozgás, bőséges táplálkozás, művi úton nyugtatjuk és izgatjuk magunkat —, amely inkább az egészség elvesztésére, mint megtartására jó.

A műveltség, a tudás becsülete sem áll olyan magasan, mint kellene állnia. Sőt, hajlamosak vagyunk arra, hogy a műveltségben, a tudásban is csak azt a részt becsüljük, amely valami módon nagyobb anyagi hasznot hoz. Pedig mennyire más képp látja a világot az, aki saját szűk területén kívül értetlenül áll a jelenségek előtt. Mennyivel más az élete annak, aki be tudja fogadni a művészeteket, mint akiről leperognek a múltkorokban megfogalmazott gondolatok.

Az emberi kapcsolatok sem helyettesíthetők más értékekkel. S éppen az anyagiak után folyó hajszában áldozzuk fel őket. Pedig megtartó ereje van az emberi kapcsolatoknak. Az öngyilkosok többsége végletekig elmagányosodott ember. Becsüljük meg jobban értékeinket! Különösen fontos ez most, amikor anyagi gyarapodásunk útjében jöcskán lecsökkent, egyes rétegeknél meg is állt. Mert mi marad annak, aki csak erre tette és teszi az életét?

Gőz József

A színvonalemelés érdekében

Az új esztendőben alakult és működik: a Debreceni Állattenyésztő Vállalat

A mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter határozata alapján jelentős változások történtek ebben az esztendőben az országban az állattenyésztés irányításában, felügyeletében. A korábban működött különböző felügyelőségek és állomások helyett az országban hat vállalat alakult, ennek egyike a mi megyénkben: Debreceni Állattenyésztő Vállalat névvel. Az alapítással egy időben megszüntette a főhatóság a Tiszántúli Mesterséges Termékenyítő Főállomást, a Hajdú-Bihar megyei Takarmányozási és Állattenyésztési Felügyelőséget, a Szabolcs-Szatmár megyei Takarmányozási és Állattenyésztési Felügyelőséget, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Takarmányozási és Állattenyésztési Felügyelőséget, valamint az Országos Lótenyésztési Felügyelőség debreceni kirendeltségét. Ezeknek az összevonásából alakult meg a Debreceni Állattenyésztő Vállalat a három megyére kiterjedő hatáskörrel.

A Debreceni Állattenyésztő Vállalat igazgatója dr. Resli István, termelési igazgatóhelyettese Póznér Béla, gazdasági igazgatóhelyettese Marozsán Endre.

Az új vállalat működéséről, célkitűzéseiről dr. Resli István a következő tájékoztatást adta:

— A vállalat alapvető tevékenysége körébe a szarvasmarha-, sertés-, juh-, ló- és kisállattenyésztéssel összefüggő szolgáltatások tartoznak. Szeretném hangsúlyozni, hogy nem hatósági munka ellátása a feladatunk, hanem a szolgáltatás, az állattenyésztés és -tartás és ezzel kapcsolatos technológiák kidolgozásával és alkalmazásával végzendő munkánk. A legfőbb tennivalóink közé sorolom a tenyésztési és termelés-ellenőrzési feladatokat, szolgáltatásokat, a termékegyelőanyag előállítását, az apaállat biztosítását, a szaporodásbiológiai tanácsadást, de programunkba vettük a tenyészállat-forgalmazást is.

Állattenyésztésünkben a mennyiség bizonyos mérvű növekedése után fokozottan kell hogy előtérbe kerüljön a minőség, a genetikai képesség. S ez összefüggésben van azzal, hogy bizonyítani tudják az ál-

lat eredetét és magas termelőképességét. Ennek érdekében vállalatunk szakemberei fokozott segítséget akarnak adni az állatállomány tartósan fejlődő genetikai képességének kibontakoztatásához, szeretnénk elérni és megvalósítani az állatok pontos azonosítását, valóságosan vezetni a tenyésztési nyilvántartásokat, származási lapokat, elősegíteni a fejlett állattenyésztést. Természetesen mindezt annak érdekében, hogy jövedelmezőbb legyen ez az ágazat. Nagyon sok tartalék van még a fajta genetikai képességének optimális kihasználásában, s ezt egyre inkább ki kell használni annak érdekében, hogy az egyre növekvő szükségletet ki tudjuk elégíteni állati termékekből hazai piacokon, s több jusson exportra is.

— A vállalat az alapvető tevékenységével kapcsolatos kutatási-fejlesztési feladatokat is ellátja, részben központi, másfelől mezőgazdasági nagyüzemek megbízásai alapján. Ugyanakkor megbízásokat is kiad ezek részére.

— Célunk: minél hamarabb és minél részletesebben megismertetni a három megye mezőgazdasági nagyüzemeinek vezetőivel, szakembereivel az általunk nyújtott szolgáltatásokat, s mind a két fél részére kölcsönösen előnyös partneri kapcsolatokat akarunk ebben kialakítani.

— A nagyüzemekkel kialakítandó kapcsolat mellett programunkba tartozik a háztáji állomány színvonalának növelése is. Már most el tudom mondani, hogy a tenyésztéssel kapcsolatosan eddig megvolt bizonyos kötöttségek megszűntek, ami bizonyára növelni fogja a tenyésztési kedvet, mi pedig szolgáltatásainkkal azt szeretnénk elősegíteni, hogy a tenyésztés és termelés a háztáji állatállományban is magasabb színvonalú legyen.

A szervezeti felépítéshez hozzátartozik, hogy a Debreceni Állattenyésztő Vállalatnak a hozzá tartozó három megyében önálló állomása van. A Hajdú-Bihar megyei Debrecenben, Pállagon működik, vezetője Szaladják István, a másik kettő pedig Nyíregyházán, illetve Szikszón.

A KÖZMŰVELŐDÉS HÉTKÖZNAPJAI

Egy görbe este Görbeházán

Ez bizony szabályos vidéki kultúrterem, a kultúrterem építései nagy korszakából. Nagyterem, kisterem, még kisebb terem, iroda. Szórakoztató műsorok, ismeretterjesztő előadások, politikai és szakmai gyűlések, tudósülés, véradás, kiscsoportos foglalkozások, lakodalmak, mozi-előadások színhelye. Sokoldalú intézmény: nem panaszokodhat a kihasználatlanságra.

A görbe este öt óra után kezdődik, amikor is az egyik teremben a nyugdíjasklub tagjai pótzilveszterre gyűlekeznek. Fejkendős néni, csizmás bácsik szállingóznak egymás után, s az irodában örözt borus, rumos, konyakos, üdítő ivergek jelzik, hogy — önköltséges alapon — felkészültek az esemény megünneplésére. A hangulat már kezdetben is emelkedett, a sarokba állított lemezjátszó nem sokáig van tétlenségre kárhoztatva: tán még táncra is hívja a sokat megjárta lábakat.

A másik terem falain dzsesszfótok, a megyei művelődési központ vándorkiállításának anyagából. Alighanem először kerül ilyen gyűjtemény a falu közönsége elé, s a határai megnyitóra gyülekezők nem leplezett furtcsalkodással szemlélik a különös fejeket, a színes bőr muzikusokat, a szokatlan pózokat. Am mit tesz a szervezés: a kezdés időpontjára szüfölség tele a helyiség, fiatalok, középkorúak és idősek várják a megnyitó szavakat. Ki hinné, hogy ebben az alapvetően mezőgazdasági jellegű községben bárkit is érdekelné ez az amerikai eredetű muzika: de a suszorgás alábbhagy, amikor az előadó vázlatos történeti ismertetésbe kezd, s a végén taps mutatja, hogy a kezdeményezés nem volt hiábaválto: egy újabb szelettel kerülhetek kapcsolatba a jelenlevők a világ kultúrájának egészéből.

A nagyterem moziba várja a kikapcsolódni vágyókat. A programban egy szórakoztató cseh film szerepel, s a havi műsor hasonló jellegű alkotásokat kínál. Ugynevezett művészfilm egy-kettő, ha akad a listán: utóvégre a moziüzemi vállalat is a piacra lép. Az előcsarnokban hatalmas szentüzelésű kályha szolgáltatja a zenekíséretet és fújja a meleget egy nyílson át a terembe. Vannak ennél gazdaságosabb, kevésbé praktikus fűtési megoldások is — de hát ide csak ennyire futotta. Szerencsére a nézőket nem sokáig zavarja a meleg, mert a nagy zaj miatt a kályhát; a szerelmek öröme. Maga a terem tágasnak tűnik, berendezése azonban meglehetősen szedett-vedett: a helybéliek tréfás kedvükben karosszéknek nevezik az itt tarkálló ülőkalkalmosságokat. Szó ami szó: kényelmesebb lehet az otthoni kényelmes fotelokból bámulni a tévé műsorát — „a világ házához jön” —, de az ember időnként hajmeresztő cselekedetekre is képes, ha belülről vágy feszíti. Mondjuk mozi után.

Most azonban még mozi előtt vagyunk, hiszen az előadáskezdést rugalmasan a kiállítás megnyitó végéhez igazították. Hétközi, de nem átlagos nap ez a mai: ennyi rendezvény nem szokott egy időben zajlani, folyni, bonyolódni. Bonyodalmakról természetesen szó sincs, mert a rutinos és „egyszemélyi” igazgató, Hagen Tiborné — aki leninvárosi lakosként nyolcadik éve vezeti az intézményt — a helyzet magaslátán állva irányítja az eseményeket. Ime, egy „görbe” este Görbeházán: szórakozás, művelődés, mulatozás; már csak egy jó kis ismeretterjesztő előadás hiányzik, és teljes lenne a kép. S ez nem tréfa. „Községünk mezőgazdasági jellegű. A népgazdasági érdek szükségessé te-

szí, hogy az emberek háztáji állatállománnyal, növénytermesztéssel foglalkozzanak. A lakáskultúra fejlődése, az új lakások felépítése is a szabad idő, a kultúrára fordítható idő rovására történik” — olvasom egy frissen készült beszámoló az irodában. A következő mondat mégis így szól: „E hátráltató tényezők ellenére is beszélhetünk eredményes közművelődési munkáról.”

Vajon milyen volt ez az eredményes munka a legutóbbi hónapban, decemberben? A naplók tanúsága szerint változatos: sláger-, magyarnóta-est, három diszkó, tánciskolai vizsgabál, vetélkedő a Szovjetunióról, Ki mit tud? előkészítő, rendezőirodalmi óra, tájékoztatás építési szabályokról, előadások a táplálkozásról, a kiskertekről — ez a mérleg. Sok? Kevés? Mind valós igényeket kielégítő, érdemes foglalkozás? Csak az tud erre választ adni, aki tanúja lehetett valamennyinek. Az viszont tény, hogy a művelődési ház feladatai között nagy súllyal esik latba a kis csoportok — a nyugdíjasklub, a nyolcadikosok klubja, az ifjúsági klub, a gyermek irodalmi színpad, a pávakör — támogatása, felkarolása. Akár a nagy rendezvények rovására; hiszen azokból egyre nehezebb rentábilisat szervezni.

S hogy mi vonzza az embereket ebbe az üttő-kopt, kényelmetlen székekkel, asztalokkal berendezett, barátságatlan kultúrházba? Bajosan a környezet. Hanem: véltetően a többi ember. A társaság. Az együttléti lehetőség. Néhány baráti szó, kézszorítás, a közös élmény. A másik jelenlétének igénye. Amely — mert mélyen emberi — úgy tetszik, kipuszthatatlan.

Minden körülmények között.

Turi Gábor

Filmművészeti

Akadémia diákoknak

Budapest után vidéken elsőként megkezdte működését Debrecenben a Filmművészeti Akadémia. Ennek az új filmművészeti kapcsolatok fórumának a létrehozását az indokolja, hogy a középiskolások diákok tanulmányaik során szinte valamennyi művészettel megismerkednek, ugyanakkor a filmesztétika-oktatás háttérbe szorult, válságba jutott.

A Filmművészeti Akadémia programjában egy előre elfogadott tematika alapján mutatják be a filmeket, a vetítés előtt filmtörténeti, filmesztétikai előadást hallgathatnak meg az érdeklődők. A film megtekintése után pedig konzultációra, vitára kerül sor. A célkitűzések között szerepel, hogy a fiatalok megismerkedjenek a filmművészettel, a filmművészeti történetével, tegyenek szert ismeretekre a filmkészítés módjait illetően és ismerjék meg a nevesebb rendezőket, alkotókat.

A KISZ Hajdú-Bihar megyei Bizottsága és a Hajdú-Bihar megyei Moziüzemi Vállalat közösen szervezi a Filmművészeti Akadémiát. A tematika felvétel bontásban témakörök szerint áttekinti az egész filmtörténetet, annak különböző periódusait. Az 1983. január 29-én kezdődő akcióprogram nyolc előadásból áll, amelyhez természetesen nyolc film kapcsolódik. A tematika a következő: A filmpár (Árviz Indiában — amerikai film). Film és szórakoztatás (A nagy bankrablás — amerikai). A film, mint művészet (A zsebtolvaj — francia). A német expresszionizmus (Dr. Caligari — német). A francia impresszionizmus (A honfoglalás asszony és a hűségesszív — francia). A német naturalizmus (Az utolsó ember — német). A vágás (Patomnyok pánccél — szovjet). Mozgás a filmben. Az amerikai burleszk (Isten hozta és a Navigátor — amerikai filmek).

A filmvetítéssel egybekötött előadásoknak és konzultációknak a Meteor mozi ad otthont. A foglalkozásokat kéthetenként, szombaton délelőtt 10 órai kezdettel tartják. A vetítés előtt neves kritikusok, filmesztéták tartanak bevezető előadást. A Filmművészeti Akadémia előadásaira a Hajdú-Bihar megyei Moziüzemi Vállalat bérleteket bocsát ki és a programokat a bérlettulajdonosok látogathatják. A Filmművészeti Akadémia bérletei iránt érdeklődni a középiskolák KISZ-titkárainál és mozielőlelős tanárainál lehet.

Mi készül a televízió műhelyében?

A közeli napokban, hetekben számos, később bemutatásra kerülő műsor felvételei folynak a Magyar Televízió stúdióiban, illetve szervezésében. Kortársunk Gyárfás Miklós címmel például Gál Albert rendező készíti filmet, melyben az író meséiből, novelláiból válogat. A műsor főbb szerepeit Mádi Szabó Gábor, Halász Judit, Tilj Attila és Végvári Tamás játsszák. A Gólyavári esték című sorozat — a társadalomtudományi osztály műsora — újabb előadásai Magyarországon második világháborús szerepével, a pszichológia születésével, az emberi szerepkapcsolatokkal, az előítéletekkel, a társadalmi tudat kérdéseivel foglalkoznak. Az előadók: Juhász Gyula, Pléh Csaba, Buda Béla, Csepeli György és Hankiss Elemér. Az 1982-es év könyvei az elmúlt esztendő legismertebb műveit mutatja be a riportok és illusztrációk segítségével, ifjú Bodnár István rendezésében. Havas Péter rendezte Maxim Gorkij A nap fiai című művét, Sinkó László, Szemes Mari, Szilágyi Tibor, Horváth Sándor, Torday Teri, Moór Marianna és Tahí Tóth László részvételével. A Magyar Nemzeti Galériában rendezett, a késő gótikus szárnyas oltárokat bemutató kiállítást is filmre veszik Szakály István rendező irányításával. A fiatal életkért című műsor (Péter Klára rendezésében) a műszaki értelmiség helyzetével foglalkozik, azon belül pedig elsősorban azzal, mit tehet és mit tesz a műszaki értelmiség, a műszaki fejlesztő gárda az életmentő és diagnosztizáló gépek, műszerek megalakításáért. Koltay Beáta rendező Jacobi Viktor operettjeiből állít össze illúzió a szerelem címmel válogatást, s ugyancsak ő készíti el a Fall Leo operettjét is. Szakály István rendezte A művészet, mint psziché, terápia című háromrészes filmet, amely a művészet nem hivatásos művelésének három formáját mutatja be: a falun élő öregek és középkorúak naiv művészetét, a végzettség nélküli magányos vagy közönségszűz művészek sorsát, valamint a lelki betegek intenzív terápiaja során kibontakozott művészetet. Felvidéki Judit rendezte Békés Pál Lakótelepi mítoszok című műveiből készített tévéjátékot. Mikó István és Kiss Mari főszereplésével, Bösörmenyi Géza Müller Péter Profi című művet rendezte. A Híres Magyar Könyvtárak című sorozat újabb részeként rendezte Czigány Tamás a pécsi könyvtárát bemutató dokumentumfilmet.

Fiatalszakemberekre lenne szükség

PILLANATKÉPEK A LOGOPÉDIÁN

A szöke kislányt láthatóan idegesíti engedetlen nyelve: csúszó, erőködik, tologatná arra a helyre — valahová a padlásra —, ahová a tanár irányítaná, de nehezen sikerül a dolog. Végül előkerül a szokásos és bevált eszköz, egy műanyag szívószál, és a fogak között, oldalt kibújó nyelvet visszaegyengeti illő helyére: a cs igy már majdnem tökéletesre sikerül.

Majdnem: hetek, hónapok, olykor egy-két tanévnyi idő is kell ahhoz, hogy a szüntelen gyakorlás következtében csökkenjen, illetve teljesen eltűnjék a különböző fokú, súlyosságú pószesség; a hangtorzítás, hangkihagyás, hogy tünetmentessé váljék a dadogó gyerek. Az elsődleges cél: a problémák meg az iskolába lépés előtt megszűnjenek, különben óhatatlanul írási-olvasási zavarok nehezítik a tanulást, és csökken a tanulmányi eredményt — súlyos lélektani gondokat is okozva mindeközben.

Most éppen három óvodás korú kisgyerek üldögél a városi logopédia, hivatalosabb nevén a beszédjavító iskola egyik tantermében. A kis szöke a cs, a tu, a gy, a ny hangokkal küszködik, az egyik kisfiú nehezen tudja megkülönböztetni a j és l hangokat, a harmadik is óhat hangot téveszt. Girasek Jánosné, a tanárnő — egyben a logopédia vezetője — a tükör elé ülteti a gyerekeket, s úgy gyakoroltat, hogy mindannyian lássák is a nyelv, a száj mozgását, küzdelmét.

— Milyen hangot hallasz? Jajgatod vagy enklőt? Labda!

— Éneklőt!
— Es most: olaj?
— Jajgatod.

Padló, énekel, vaj, majom, emel, olajos: a kisfiú meglehetősen biztossággal rátalál a helyes válaszra, s ezzel túl van a nehezén.

— Ha meg tudja különböztetni a két hangot, ha már hallja a különbséget, akkor nincs mese az attól, hogy a megfelelő helyre tegye ejtésben is a j-t és az l-t.

— Tipikus beszédzavar ez? Általában milyen ejtési problémákkal kerülnek logopédushoz a gyerekek?

— Gyakori ejtészavar, miként az r hang hibás ejtése is az: igen sokan j-t vagy l-t mondanak helyette. Súlyosabb esetben tizenöt-tizenhat hangot is tévesztenek, s ahhoz bizony, hogy tisztává váljék ezeknek a gyerekeknek az ejtése, szükséges a két esztendő.

— Milyen a javulás esélye?

— Dadogás esetében általában azt mondjuk: a gyerek tünetmentesen távozott. Ami azt jelenti, hogy bizonyos esetekben, például kamaskorban, a serdülés idején újból előkerülhet ez a beszédzavar. A pószesség eredetű beszédzavar. A pószesség többnyire százszázalékosan tökéletesen gyógyítható. Persze ehhez a megfelelő időben kell kezdeni a beszédjavító gyakorlatokat.

— Vagyis minél korábban, annál biztosabb a siker.

— Nem, egyáltalán nem így van. Létezik élettani pószesség, élettani dadogás: a gyermeket körülbelül hároméves koráig nem szabad megzavarni azzal, hogy tudatosan ráirányítsuk a figyelmét a hibás ejtésre, mert gátlásai lesznek, esetleg elmegy a kedve magától a beszédétől is. Nagyon indokolt, hosszú kezelési időt kívánó beszédhiba, főleg a dadogás esetében négyéves korban, egyébként ötéves kor

erre a célra kitűnően megfelelő játékok kaphatók.

Mindezekben túl: a látvány sem túlzottan vigasztaló. Igaz, az intézet január negyedikén költözött ide, a Bajcsy-Zsilinszky utcai, régi kollégiumi épületbe, mert a korábbi hely életveszélyessé vált — s még nem sikerült rendbe tenni, átalakítani az intézetet. A munkát azonban meg kellett kezdeni, mert az egész városban — egy, a nevelési központba kihelyezett

A tükör nélkülözhetetlen kellék

Igyekeztében nincs hiány

táján kezdjük a beszédjavító gyakorlatokat.

Amelyhez, látszatra, a szívszívó gyakorlón, a célirányos beszélgetésen, a nyelvvel folytatott „manipuláción” kívül alig szükséges más. Valójában többfajta gép, eszköz is létezik, kapható, amelyekkel a gyermek maga is ellenőrizheti, hogy úgy ejti-e a hangokat, ahogyan a tanár ejtette, példaképpen. Létezik, kapható, ám itt nem látni ezek közül egyet sem.

— Sajnos, jóformán semmink sincs: három logopédusra egy magnetofon, egy diavetítő, egy epizkóp. Három teremben tanítunk, de szöveg csak itt van, nincs heverőnk, holott például a dadogó gyerekek lazítási gyakorlatait lehetetlen vizuálisan gyakoroltatni. A színes, képes összeállításokat saját kézzem vásárolok, többnyire Romániában, ott

logopédussal együtt — csupán az itteni három szakember foglalkozik a beszédhibás gyerekekkel. Így aután nem ritka, sőt általános, hogy két-három, sőt több hónapos várakozási idő után kerülhet csak sor a tanulásra. Kevés a logopédus, sok a beszédhibás gyerek.

— Kevés, de ez nagyon viszonylagos. Mert például hat éve, amikor én végeztem, huszonketten szereztünk diplomát, s ez a szám azóta sem csökkent lényegesen. Csak hogy kevés a státus. Mi négyen vagyunk, de egyik kollégánk gyermekgondozási szabadságon van: az ő helyére sem kaptunk logopédust, magunknak kell a helyettesítést megoldani. Fiatal, szakképzett logopédusokra, új, hatékony módszereket ismerő szakemberekre nagyon nagy szükségünk volna.

Az intézet egyébként nem önálló, hanem a Siketek Általános Iskolájához tartozik: státuszgondjait, igényeit, a technikai-gépi ellátottság állapotát nyilvánvalóan az egész intézmény igényein gondjain belül vizsgálják, értékelik. Az elmondottak, de főképpen a látottak alapján viszont jelenleg igencsak mostoha helyzetben van a városi logopédia: még most is, még úgy is, hogy végre tágas tantermekhez jutottak itt, hogy megfelelő a fűtés — előbbi helyükön előfordult, hogy télikabátban üldögéltek a gyerekek s a kisérő szülők — jó a világítás, a szükséges nagyságú a váróterem. De az építési ostrom-állapot jó pár hónapig eltarthat még, a berendezés, felszerelés alapvető felújításáról pedig pillanatnyilag nincsen szó. Illetve: valami remény azért van. Litauszki Tiborné, a Siketek Általános Iskolájának igazgatója már kézhöz kapta a logopédusok által készített fejlesztési tervet.

— Ez tulajdonképpen az első részletes terv, amelynek kívánalmait igyekszünk a lehetőségek szerint teljesíteni. Persze fontossági sorrendben. A normális, kielégítő munkához biztosítani tudjuk a feltételeket. Új státust nem tervezünk, mert véleményem szerint az sem megoldás, ha a demográfiai csúcs utáni időkben el kellene bocsátanunk a most főlétező logopédusokat. Az építési munkák a városi tanács műszaki ellenőrzése alatt folynak, zömmel kisvállalkozókkal, kisiparosokkal, de én remélem, hogy februárban már helyreáll a rend az intézetben.

Cs. Nagy Irbolya

Játékos beszédjavítás

(Fotó: Nagy Gábor)

LAKÁS

Belvárosi 1 szoba-komfortos, gázfűtéses tanácslakás + 1 szoba, konyha, szőnyeg, nagy fűtőtest, szintén belvárosi örökös...

Másfél szobás szövetkezet lakást kereslek minitáncsra, konyha, szőnyeg, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szoba + étkező, kiemelt tizenöt éves VIII. emeleti tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Berettyófalva centrumában 2 szobás OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 és fél szobás, 1 emeleti szövetkezeti lakás a Hortobágy utcán eladó.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

APRÓHIRDETÉSEK

INGATLAN

Sürgősen eladó minden igényt kielégítő egyemeletes családi ház, 2 szobás, konyha, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

Szépességi u. 43. számú ház eladó két beépített szobával, 216 négyzetméter területtel.

Kétszobás, fürdőszobás, konyhával, vízvezetékkel, WC-vel, gázfűtéses, 200 négyzetméter területtel.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szoba + étkező, kiemelt tizenöt éves VIII. emeleti tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Berettyófalva centrumában 2 szobás OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 és fél szobás, 1 emeleti szövetkezeti lakás a Hortobágy utcán eladó.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

ALLÁS

Nyugdíjasok, figyelem! Vállalatok heteknap 17 óra után, szombatnap délután beavartást, takarítást, adm. munkákat.

Magányos idős beteg gondozását, ápolását vállalunk, kis lakásért, vidékre is elmozdítjuk. 50 éves nyugdíjasok, családjuk nincs.

Mindenfajta takarítást azonnal vállalunk, Takarító kispáros" jellegűre a kiadókba.

Matematikából, kémiai feladatokat, vizsgákat, feladatokat vállalunk, utáni és szombat délután. Kapitány u. 7.

Gyermekgondozást vállalunk. Dózsa Gy. út 19. IV. 15. lakásom. Telefon: 26-291.

Művelődési ivégszövetség második állást vállalunk. 83. január" jellegűre a kiadókba.

Kard utcai kertben nyugdíjasok keresek. "Hozzájáró" jellegűre a kiadókba.

200 D Mercedes eladó. Bethlen u. 37. II. 17. Telefon: 25-628.

6 éves Lada Kombi 1200-as eladó. Erdőkölöni Döcs. Árpád tér 32. Irányár 85 000 Ft.

1200-as Lada-motor egyben, üzemelek állapottan eladó. Megtekinthető Kartács utca 4. VII. 61.

ZA-S Zsigulit + 10000 Ft-ot cserélek telexért. "Kondorosi" jellegűre a kiadókba.

Skoda Octavia bontva eladó. Füzesi Csaba, Döcs. Bathányi u. 5. V. em. 5. ajtó.

Felújított UH frsz. Trabant eladó. Törszér u. 13. 2. óra után.

Személygépkocsit, teherautókat, utánfutókat, kócsokos adás-, vétel-, cseréközvetítést munkanapokon 8-16 óráig. 13-973.

IH frsz. fehér Zsiguli 84-ig friss műszakkal és festéssel 45 000-ért eladó. Erdőkölöni Döcs. Fényes udvar 13. IX. 29.

Autókat, autójavítást, figyelem! Ertesítem vásárlókat, hogy autóboltomat február 1-én megnyitottam. Minden típusú személygépkocsit, teherautókat, utánfutókat, kócsokos adás-, vétel-, cseréközvetítést munkanapokon 8-16 óráig. 13-973.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

BÜTOR

Mindenféle szép bútor vétele és eladása. Arany János u. 13. Telefon: 20-019.

Bútor vétel, eladása, Péterfia u. 59. Telefon: 27-287.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

EGYÉB

140-140 kg-os sertes eladó. Lókúti utca 64.

A típusú garázs konyha, vízvezeték, WC-vel, gázfűtéses, 200 négyzetméter területtel.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

JÁRMŰ

200 D Mercedes eladó. Bethlen u. 37. II. 17. Telefon: 25-628.

6 éves Lada Kombi 1200-as eladó. Erdőkölöni Döcs. Árpád tér 32. Irányár 85 000 Ft.

1200-as Lada-motor egyben, üzemelek állapottan eladó. Megtekinthető Kartács utca 4. VII. 61.

ZA-S Zsigulit + 10000 Ft-ot cserélek telexért. "Kondorosi" jellegűre a kiadókba.

Skoda Octavia bontva eladó. Füzesi Csaba, Döcs. Bathányi u. 5. V. em. 5. ajtó.

Felújított UH frsz. Trabant eladó. Törszér u. 13. 2. óra után.

Személygépkocsit, teherautókat, utánfutókat, kócsokos adás-, vétel-, cseréközvetítést munkanapokon 8-16 óráig. 13-973.

IH frsz. fehér Zsiguli 84-ig friss műszakkal és festéssel 45 000-ért eladó. Erdőkölöni Döcs. Fényes udvar 13. IX. 29.

Autókat, autójavítást, figyelem! Ertesítem vásárlókat, hogy autóboltomat február 1-én megnyitottam. Minden típusú személygépkocsit, teherautókat, utánfutókat, kócsokos adás-, vétel-, cseréközvetítést munkanapokon 8-16 óráig. 13-973.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Első emeleti lakás, 2 szobás, komfortos, gázfűtéses, vízvezeték, WC, fürdőszoba, 2 szobás kádba.

3 szobás lakás eladó, Nagyerdő krt. 76. III. 7.

44 négyzetméteres OTP társaslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Bethlen utcai, 54 négyzetméteres OTP-lakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

2 + feles tanácslakásunk elcserejték legálább 2 szobás családi házra.

Tart a D. Dózsa felkészülése

Az elmúlt év december 26-án nyugatnémet, dán túrára utazott a D. Dózsa NB I-es férfi kézilabdacsapata, s onnan kedden éjjel érkezett haza.

A túrán 19 mérkőzés játszott az együttes. A lila-fehérek mindennap más városban szerepeltek, s a sorozatmérkőzések már a felkészülést szolgálták az új bajnoki évadra. A kéthetes túra alatt két nemzetközi tornának is résztvevője volt a debreceni csapat. Előbb a nyugatnémet Lollar városban mutatkoztak be, ahol rajtuk kívül még a csehszlovák I. osztályú Skoda Pilzen és három NSZK-beli együttes alkotta a torna mezőnyét. Itt a csehszlovák bajnokság negyedik helyezette mögött a második helyen végeztek. A másik nemzetközi tornára az Északi-tenger mellett fekvő Flensburg kikötővárosban került sor. A házigazdákon kívül az előző torna első két helyezette meg a svéd bajnokságot, az Ystad lépett pályára a flensburgi közönség előtt. Bár a svédekkel sikerült 13-13-as döntetlent elérni, a D. Dózsa mégis a harmadik helyen kötött ki.

A 19 mérkőzés mérlege pozitív eredménnyel zárult, hisz a 11 győzelem mellett három döntetlen és öt vereség a debreceniek mérlege.

2. A kéthetes mérkőzésorozatot Kurt Schneider nyugatnémet menedzser hozta létre, aki a kézilabdás berkekben nem ismeretlen név, mivel az európai csapatok részére rendszeresen szervez hasonló játéklehetőségeket. Néhány évvel korábban Schneider kereste meg a dózsásokat, de a több éves tervekből csak most jöhetett létre a túra, amelyhez persze az OTSH is hozzájárult.

3. A csapat vezetője dr. Anderkó Imre rendőr őrnagy volt. Rajta kívül Laboda Lajos és Véghe Béla technikai vezetők és Lukács László szakvezető kísérték a 13 fős játékosgárdát. A nyugatnémet, dán portyán az alábbi játékosok vettek részt: Medgyessy, Bíró (kapusok), Menyhért, Molnár, Péter, Kordás, Kasku, Szirma, Polgár, Homovics, Horváth, Török és Bogárdi.

(A hiányzókról: az együttes edzője, Nánássy Pál családi elfoglaltság miatt nem tarthatott a csapattal, míg dr. Süvöltös lábserülés, Györfly pedig egyetemi vizsgák miatt nem utazott.)

4. Hiányzik a névsorból a sokszoros magyar válogatott és világválogatott Szilágyi István neve. A beállós — apus jelenleg vizsgáira készül a TF edzői szakán — bár már aláírta átigazolási kérelmét a D. Dózsa-hoz, korábbi egyesülete,

az FTC hozzájárulását még nem kapta meg. A két egyesület között még folynak a tárgyalások. Akárcsak a másik friss szerzemény, a Bp. Spartacus-os Makai Zsigmond ügyében.

5. A szakmai vezető szerepét betöltő Lukács László értékelése szerint a túra elérte célját. Legalábbis összességében, amelyet arra alapozott, hogy a csapat fejlődés tendenciát mutatott a 19 mérkőzés alatt. Kellemetlen volt ugyanakkor, hogy Bogárdi Ottó már az első mérkőzésen megsérült, s a következő 18 találkozó már nem állt csapata rendelkezésére. A portya mérlegéhez tartozik még, hogy Lukács László csak Medgyessy, Bíró, Homovics, Horváth és Menyhért teljesítményével elégedett.

6. A játékosok péntekig pihenőt kaptak. Péntekről napi két edzéssel — szabadban a Nagyerdőn, teremben a városi sportcsarnokban, míg kondicionál helyiségekben a Dózsa-sporttelepen — folytatódik a kézilabdacsapat felkészülése a soron következő bajnoki idényre. Az már biztos, hogy februárig ez a program nem változik, viszont szó van arról, hogy februárban 11 napos közös alaposra a szarajevói Zseljeznicsar csapatához utazik a D. Dózsa.

M. I.

AMERIKA ÉS A SPORT

Eltávozott szurkolóink

A külföldön járó turisták körében népszerű olyanok, mint a partra vetett halak. Még a jó nyelvtudásuk is örülnek, ha az idegenvezető szerepét vállaló ismerősökre találunk. Az meg külön szerencsének számít, ha éppenséggel „idegenbe szakadt” debreceniekkel hozza össze a sors a „vándort” valahol. En meg az utóbbiaknál is szerencsésebbnek tarthatom magam, hisz olyan Debrecenből elkerültekkel beszéltem, akik ráadásul sportkedvelők. Kíváncsi voltam arra, hogy 26 (vagy annál több) év után is érdeklődnek-e szülőhazájuk és annak sporteredményei iránt?

Vajon mi készítette távozásra? — előbb-utóbb megkérdezzük egykori honfitársainktól. Ezt tettem én is a debreceni születésű, de ma már Clevelandben élő 53 éves Székely Imrével történt találkozás kezdetén.

Debrecenben sportoltam...

— Debrecenben születtem, és 1956-os távozásomig ott is éltem. Egy építőipari vállalatnál dolgoztam, mely 1956 októberében egy gépet Pestre küldött, s a „sors” úgy hozta, hogy végül Bécsben kötöttem ki. Onnan 3 év után távoztam az Egyesült Államokba. Részen az Amerikáról otthon kialakult „nimbusz” vonzott, no meg utolsó lehetőségem volt, hogy Bécsből továbbmehessek. Többször megbántam, hogy hazámat elhagytam, melyből mindössze annyi hasznom volt, hogy a német és az angol nyelvet jól elsajátítottam.

— Távozásra óta járt már szülővárosomban? — Igen, már kétszer is. 1971-ben és 1979-ben. Nagyon meglepett a változás, az új lakótelepek, az építkezési technika. Azelőtt úgy ismerem a várost, mint a tenyereimet, de később ottlétemkor teljesen ismeretlenként autózgattam éjszakánként a városban. A nagyerdei strandot is meglátogattam, ahol éppen úszóverseny rendeztek.

Az amerikai városban földgáztermelésnél használt csőrendszerek tervezésével foglalkozó Székely Imrével megadtam, hogy 1948-ban a debreceni Felsőkereskedelmi Középiskolában érettségiztem.

— Milyen sportemlékek fűzik a középiskolás évekhez?

— 1947-ben az aradi vértanúk emlékére rendezett kegyeleti futóversenyt — melyet akkor a Nagyalomostól a Pálma cukrászda melletti emlékműig rendeztek — a mi váltónk nyerte. Ismeretség révén a tanítóképzősökkel háromszor voltam sítáborban Mátrászentimrén. A sízés alapjait ott tanultam meg, melyeket később az osztrákoknál Tirolban tökéletesítettem. Télen sokszor korcsolyáztam a Nagyerdőn s a Nagyalomostól a Pálma cukrászda közelében levő befagyott csónakázótóvon. Ugyanígy ott laktunk a közelben, a homokkerti Oláh Károly utcán.

— Manapság hogyan költözik hazája sportjához?

— Itt élő magyar barátaimmal beszélgetés közben előbb-utóbb a sportnál kötődöm ki. Ha pedig magyarországi vendégeink érkeznek, a hazai sportélet minden részéről megkérdezzük őket. Az újság gyakran ír Taróczy Balázsról, de szívesen emlékszem az Amerikában 1980-ban legnépszerűbb jégtáncos pár, Regőczy-Salencsénének. Tarthattam magam, hisz olyan Debrecenből elkerültekkel beszéltem, akik ráadásul sportkedvelők. Kíváncsi voltam arra, hogy 26 (vagy annál több) év után is érdeklődnek-e szülőhazájuk és annak sporteredményei iránt?

— Tudja, hogy legutóbb a Debrecen 3-0-ra verte a bajnok Rába ETO-t?

— Nem tudtam! Valóban? Ennek nagyon örülök!

— En is örültem, és annak is, amikor a Rába bajnokságot nyert. Magam is vidéki focista voltam, ezért vidéki párti vagyok.

— Melyik csapatban játszott?

— A profi Nagyvárad AC-ban, ahol keményen dolgoztunk, hisz sokat követelt tőlünk. Nem lehetett veszíteni, mert ha kikaptunk, a fizetés is elmaradt. Külföldön is portyáztunk, egyszer még

— Itt élő magyar barátaimmal beszélgetés közben előbb-utóbb a sportnál kötődöm ki. Ha pedig magyarországi vendégeink érkeznek, a hazai sportélet minden részéről megkérdezzük őket. Az újság gyakran ír Taróczy Balázsról, de szívesen emlékszem az Amerikában 1980-ban legnépszerűbb jégtáncos pár, Regőczy-Salencsénének. Tarthattam magam, hisz olyan Debrecenből elkerültekkel beszéltem, akik ráadásul sportkedvelők. Kíváncsi voltam arra, hogy 26 (vagy annál több) év után is érdeklődnek-e szülőhazájuk és annak sporteredményei iránt?

— Tudja, hogy legutóbb a Debrecen 3-0-ra verte a bajnok Rába ETO-t?

— Nem tudtam! Valóban? Ennek nagyon örülök!

— En is örültem, és annak is, amikor a Rába bajnokságot nyert. Magam is vidéki focista voltam, ezért vidéki párti vagyok.

— Melyik csapatban játszott?

— A profi Nagyvárad AC-ban, ahol keményen dolgoztunk, hisz sokat követelt tőlünk. Nem lehetett veszíteni, mert ha kikaptunk, a fizetés is elmaradt. Külföldön is portyáztunk, egyszer még

— Itt élő magyar barátaimmal beszélgetés közben előbb-utóbb a sportnál kötődöm ki. Ha pedig magyarországi vendégeink érkeznek, a hazai sportélet minden részéről megkérdezzük őket. Az újság gyakran ír Taróczy Balázsról, de szívesen emlékszem az Amerikában 1980-ban legnépszerűbb jégtáncos pár, Regőczy-Salencsénének. Tarthattam magam, hisz olyan Debrecenből elkerültekkel beszéltem, akik ráadásul sportkedvelők. Kíváncsi voltam arra, hogy 26 (vagy annál több) év után is érdeklődnek-e szülőhazájuk és annak sporteredményei iránt?

— Tudja, hogy legutóbb a Debrecen 3-0-ra verte a bajnok Rába ETO-t?

— Nem tudtam! Valóban? Ennek nagyon örülök!

— En is örültem, és annak is, amikor a Rába bajnokságot nyert. Magam is vidéki focista voltam, ezért vidéki párti vagyok.

— Melyik csapatban játszott?

— A profi Nagyvárad AC-ban, ahol keményen dolgoztunk, hisz sokat követelt tőlünk. Nem lehetett veszíteni, mert ha kikaptunk, a fizetés is elmaradt. Külföldön is portyáztunk, egyszer még

— Itt élő magyar barátaimmal beszélgetés közben előbb-utóbb a sportnál kötődöm ki. Ha pedig magyarországi vendégeink érkeznek, a hazai sportélet minden részéről megkérdezzük őket. Az újság gyakran ír Taróczy Balázsról, de szívesen emlékszem az Amerikában 1980-ban legnépszerűbb jégtáncos pár, Regőczy-Salencsénének. Tarthattam magam, hisz olyan Debrecenből elkerültekkel beszéltem, akik ráadásul sportkedvelők. Kíváncsi voltam arra, hogy 26 (vagy annál több) év után is érdeklődnek-e szülőhazájuk és annak sporteredményei iránt?

— Tudja, hogy legutóbb a Debrecen 3-0-ra verte a bajnok Rába ETO-t?

— Nem tudtam! Valóban? Ennek nagyon örülök!

— En is örültem, és annak is, amikor a Rába bajnokságot nyert. Magam is vidéki focista voltam, ezért vidéki párti vagyok.

— Melyik csapatban játszott?

— A profi Nagyvárad AC-ban, ahol keményen dolgoztunk, hisz sokat követelt tőlünk. Nem lehetett veszíteni, mert ha kikaptunk, a fizetés is elmaradt. Külföldön is portyáztunk, egyszer még

— Itt élő magyar barátaimmal beszélgetés közben előbb-utóbb a sportnál kötődöm ki. Ha pedig magyarországi vendégeink érkeznek, a hazai sportélet minden részéről megkérdezzük őket. Az újság gyakran ír Taróczy Balázsról, de szívesen emlékszem az Amerikában 1980-ban legnépszerűbb jégtáncos pár, Regőczy-Salencsénének. Tarthattam magam, hisz olyan Debrecenből elkerültekkel beszéltem, akik ráadásul sportkedvelők. Kíváncsi voltam arra, hogy 26 (vagy annál több) év után is érdeklődnek-e szülőhazájuk és annak sporteredményei iránt?

— Tudja, hogy legutóbb a Debrecen 3-0-ra verte a bajnok Rába ETO-t?

— Nem tudtam! Valóban? Ennek nagyon örülök!

— En is örültem, és annak is, amikor a Rába bajnokságot nyert. Magam is vidéki focista voltam, ezért vidéki párti vagyok.

— Melyik csapatban játszott?

NŐI RÖPLabda NB I

DMVSC-menetrend

Hírt adtunk már arról, hogy elkészült a női röplabda NB I B csoportjának tavaszi sorsolása. Az alábbiakban a DMVSC bajnoki mérkőzéseinek „menetrendjét” közöljük.

Február 19-én: Miskolci VSC—DMVSC, — 26-án: DMVSC—Szolnoki Vegyiművek (14 óra), — március 6-án: DUTEP—DMVSC, — 12-én: DMVSC—Haladás VSE

(10.30), — 19-én: Székesfehérvári Volán—DMVSC, — 25-én: DMVSC—Budapesti VSC (14), — április 16-án: DMVSC—MVSC (12), — 23-án: Szolnoki Vegyiművek—DMVSC, — 30-án: DMVSC—DUTEP (15), — május 6-án: Haladás VSE—DMVSC, — 14-én: DMVSC—Székesfehérvári Volán (15) és 21-én: BVSC—DMVSC. A debreceni csapat február 12-én és április 9-én szabadnapos.

Totórekorder nagymama

Egy 66 éves athéni nagymama 49 millió drachmással (580 ezer dollár) rekordösszeget nyert a görög totóban. Az óriási összeg hosszú hetek folyamán gyűlt össze, mivel senki sem tudott telitalálatot elérni. Múlt vasárnap viszont értékeléskor találtak egy hibátlanul kitöltött szelvényt, amelyet — mint kiderült — Dimitria Zogopoulou kórházi takarítónő küldött be.

— Tíz éve totóztom rendszeresen, heti 96 drachmával (1,14 dollár). Harminchárom éve vagyok özvegy, így a pénz a gyerekeim és az unokáimé. Most végre itt a lehetőség, hogy egy szép nagy házat építsünk a tengerparton — mondta boldogan Zogopoulou asszony.

Az eddigi legnagyobb nyereséget 15,2 millió dachma (181 ezer dollár) volt a görög totóban, ezt 1981-ben nyerték.

TOTÓTANÁCSADÓ

(A csapatok helyezése)	Népsport	Sportfog.	Rádió	Napló
1. Avellino (14)—Torino (5)	x,2	x,2	x,2	2
2. Catanzaro (16)—Fiorentina (7)	x,1	x,2	x,2	2,x
3. Genoa (11)—Ascoli (13)		1	1	1
4. Intern. (3)—Verona (2)	1,x	1,x	x,1	1
5. Juventus (4)—Sampdoria (9)	1	1,x	1	1
6. Pisa (12)—Cesena (8)	1,x,2	x	x,2	1,x
7. Arezzo (7)—Lecce (8)	x,1	x,1	1	1
8. Atalanta (15)—Milan (2)	2,x	x,2	x,2	x,2
9. Bari (19)—Palermo (9)	1,x	2,x	x	1,x
10. Bologna (11)—Cremone (4)	1	1,x	1,x	1
11. Campobasso (12)—Como (6)	x,1	x	x,1	x
12. Catania (13)—Lazio (1)	x,2,1	x,1	x	1,x
13. Varese (10)—Perugia (13)	1,x	1,x	1	1
14. Udinese (6)—Napoli (15)	1,x,2	x,1	1,x	1
15. Pistoiese (18)—Foggia (17)	1,x	1,x	1	1
16. Cavese (5)—Reggiana (16)	1	1	1	1

DUSE-sakkozók sikere

A közelmúltban rendezték meg Budapesten az Erdy Árpád-emlékversenyt. Ez a torna évek óta a magyar utánpótlás korú sakkozók seregszemléje. A mestercsoporthoz a fiatalok gyors fejlődése elősegítése érdekében rutinos mesterek mérkőznek a fiatalok ellen. A másik versenyen mesterjelöltek és I. osztályú fiatalok mérkőztek meg egymással. A DUSE sakkozói közül hároman vettek részt a tornán. A mestercsoporthoz Emőd Gyula sakkmeister a második helyen végzett, a fiatal Borsavölgyi Tamás eredménye elmaradt a várakozástól.

Szép debreceni sikert hozott a mesterjelöltek versenye. A 17 éves Félégházi László, a Fazekas Gimnázium harmadik osztályos tanulója szerezte meg a győzelmet a 12 fős mezőnyben. Mérlege öt győzelem, öt döntetlen, egy vereség. Ezzel teljesítette a mesterjelölti normát.

Félégházi ezt követően a lengyelországi Glogowban egy 14 résztvevős ifjúsági

nemzetközi versenyen vett részt. Jól indult, a hajrában azonban visszaesett, és a 14 fős mezőnyben 5,5 pontos teljesítményével a 12. helyen végzett. Négy fordulóba a befejezés előtt még az élcsoportban tanyázott, de négy játszmát veszített egymás után.

Asztalitenisz

A napokban minősítő, illetve bajnoki versenyeket rendeztek Hajdú-Biharban. Az városokból és járásokból a alábbi eredményekről érkeztek jelentések.

Debrecen. Elemiszer-ipari szakközépiskola tornaterme. Nők. Egyéniben: 1. Jakab Ádél (D. Vörös Meteor), 2. Jánosi (D. Vörös Meteor), 3. Benkéné (D. Vörös Meteor), 4. Kovács (D. Universitas). — Párosban: 1. Kunyú Katalin, Jánki Éva (D. Vörös Meteor), 2. Benkéné, Jakab (D. Vörös Meteor), 3. dr. Kovács, Rolly (DUSE), 4. Varga, Erdei (DUSE, D. Vörös Meteor). Férfiak. Egyéniben: 1. Boldi Zoltán (D. Vörös Meteor), 2. Ánnus (D. Vörös Meteor), 3. dr. Gyarmathy (DUSE), 4. Papp (D.

BIOGAL). — Párosban: 1. dr. Száz, Nagy (DUSE), 2. Boldi, Somogyi (D. Vörös Meteor, D. BIOGAL), 3. dr. Gyarmathy, Leskó (DUSE), 4. Papp, Szilágyi (D. BIOGAL).

Vegyes páros: 1. Szilágyi, Kovács (D. BIOGAL, DUSE), 2. Leskó, Szilágyi (DUSE), 3. Boldi, Jakab (D. Vörös Meteor), 4. Ánnus, Jánki (D. Vörös Meteor).

Hajdúszoboszló. Ez évi felmért városbajnokság. Nők. Egyéniben: 1. Agárdi Éva, 2. Hunyadi, 3. Jagyúgy, 4. Mózes (valamennyien 5. sz. Altalános Iskola).

Férfiak. Egyéniben: 1. Kigyós Gábor, 2. Horváth, 3. Kelemen, 4. Horovitz T. (mindnyájan Hajdúszoboszló Gázláng). — Párosban: 1. Horváth János, Kinyós Gábor (H. Gázláng), 2. Kelemen, Horovitz T. (H. Gáz-

láng), 3. Péteri, Pinczés (TIVI-ZIG SE, Utéptől), 4. Kozma, Horváth II. (H. Gázláng).

Vegyes páros: 1. Horváth János, Hunyadi Erika, 2. Kigyós, Jagyúgy, 3. Horváth II., Agárdi, 4. Kozma, Mózes (valamennyien H. Gázláng, 5. sz. Alt. Isk.).

Debreceni járási bajnokság, Debrecen. 32 férfi és 12 női résztvevő.

Nők. Egyéniben: 1. Bereczki Edit (Hajdúhadház), 2. Kissné (Nyírábrány), 3. Vincze (Egyek), 4. Rohony (Polgár). — Párosban: 1. Vincze Róza, Kiss Zoltán (Egyek, Nyírábrány), 2. Bereczki, Kiss (Hajdúhadház), 3. Juhász, Guba (Álmosd), 4. Rohony, Spéder (Polgár, Görbeháza).

Férfiak. Egyéniben: 1. Főrián Albert (Hajdúhadház), 2. Kántor (Görbeháza), 3. Oláh (Hajdúhadház), 4. Bodnár (Hajdúhadház). — Párosban: 1. Bodnár Sándor, Szűcs Gábor (Hajdúhadház), 2. Kántor, Hajdú

(Görbeháza), 3. Oláh, Nagy (Hajdúhadház), 4. Főrián, Gyuró (Hajdúhadház).

Vegyes páros: 1. Főrián Albert, Bereczki Edit (Hajdúhadház), 2. Zabolják, Vincze (Egyek), 3. Markovics, Rohony (Polgár), 4. Kovács, Juhász (Álmosd).

Püspökkladányi járási bajnokság, Püspökkladány. Hat egyesületből három női és 33 férfi résztvevő.

Nők. Egyéniben: 1. Bagoly Katalin, 2. Lazányi, 3. Szűcs (mindhárom PMAV). Férfiak. Egyéniben: 1. Baranyai Antal (Nádudvar), 2. Kiss (Biharnagybajom), 3. Nagy (PMAV), 4. Vőneki (Biharnagybajom). — Párosban: 1. Lövel Sándor, Baranyai Antal (Nádudvar), 2. Kiss, Vőneki (Biharnagybajom), 3. Sárosi, Varga (PMAV) és Rác L., Rác L. (PMAV).

Vegyes páros: 1. Nagy Zoltán, Bagoly Katalin (PMAV), 2. Rác L., Lazányi (PMAV), 3. Lazányi L., Szűcs (PMAV).

SOROKBAN

A debreceni járási felnőtt-sakkbajnokság harminc férfi és négy női versenyző ült táblához. Nők: 1. Balogh Éva (Létavértes), 2. Révész (Álmosd), 3. Guba (Álmosd). — Férfiak: 1. Bodnár Imre (Létavértes), 2. Tóth (Balmazújváros), 3. Szmir (Nyírácsád), 4. Bagi (Balmazújváros).

Az asztalitenisz Szuper Ligában Csehszlovákia válogatottja a svédországi Arskornában 52-re legyőzte svédországot. A Jókora meglepetés már négy játszma után biztos volt, hiszen a csehszlovákok már 40-ra vezettek.

Sportegyesületi közgyűlések a debreceni járásban. Január 14-én 18 óra: Nyírmártonfalva, 15-én 9 óra: Egyek, 17 óra: Hosszú-pály, 17-én 17 óra: Balmazújvárosi TSE.

Csubák Zoltán

(Következik a befejező rész: Az utolsó szó jogán)

Korunk valósága 1983

Elkészült a szocialista, illetve az e című versenyző brigádok részére meghirdetett kulturális mozgalom 1983-ra szóló felhívásának füzete. A meghirdető szerzők — a Hajdú-Bihar megyei Tanács, a Szakszervezetek Megyei Tanácsa, a KISZ megyei és városi bizottságai, a TIT megyei szervezetek, valamint a Kőlcsey Művelődési Központ — számdéka változatlan: a közművelődés e sajátos eszközeivel segíti a brigádok folyamatos művelődését.

A nevezési határidő 1983. február 28-á, eddig kell a brigádoknak a nevezési lapokat (2 példányban kitöltve) a munkahelyi szakszervezeti bizottsághoz eljuttatni. Általános tagozatra azok a brigádok jelentkezhetnek, amelyeknek tagjai eddig még nem vettek részt a Korunk valósága vetélkedőin, illetve azok, akik (a mozgalom keretein belül) nem jutottak el megyei versenyekre. Emelt szintű tagozatra

elsősorban azoknak a brigádoknak a jelentkezését várják, amelyek már részt vettek a Korunk valósága megyei versenyein, továbbá amelyek vállalkoznak az emelt követelményszint teljesítésére. Mintkét tagozaton részt vehetnek a megye és a megyeszékhely ipari, közlekedési, pénzügyi, egészségügyi, postai, kereskedelmi, vendéglátó- és szolgáltató-ipari brigádjai, amelyeknek tagjai legfeljebb középszintű végzettségűek vagy magasabb szintű tanulmányokat még nem fejezték be. (Bármilyen főiskolai, egyetemi végzettség kizáró oknak számít.)

Az önművelő tagozatra azok a szocialista brigádok és egyének jelentkezhetnek — iskolai végzettségüktől függetlenül —, akik az előző két művelődési formában nem kívánnak részt venni, de szeretnének egy témában alaposabb ismereteket szerezni.

Krumplifaragás

Már épp kés alá akartam venni az első osztályú fehéres krumplit. A Hajdúszoboszlói AFÉSZ csomagolása, piros halóba kötve. Előbb csak legyintettem, konyhai bosszúság, legközelebb mást, jobbat adnak el a Poroszlai úti ABC-ben.

Es mentem messzebb! A Dózsá ABC-ben sem jártam különül. Hámozhatom, faragom a krumplit, két kilóból egy fél kilo marad, de az apró petty még bejebb is ott díszlik. A fekély tiszurása.

Es így faragok hétről hétre. A kereskedőt nemigen érdekli a fogyasztás, titkon talán örül is neki, hisz többet veszünk, vásárlunk a kelleténél. Rászámítjuk a vastag hulladékok. Tizenegy forint nyolevan fillérért. A két kilogramm hajdúszoboszlói AFÉSZ-burgonya nem több, csak ennyibe kerül. Meg is érné, ha legalább a szokásos hámozással szentesíthetném az összeget. Azzal a vékony húzó, még egy egész krumplit meghagyó késfogással. — iron —

Tranzitárúk ellenőrzése

A Minőségi Ellenőrző Rt. szakemberei évente több tizezer vagonnnyi tranzitárúk ellenőrznek — az esetek többségében Záhonban, illetve Sopronban a külföldi importőr és szállítványozó cégek megbízása alapján.

A záhonnyi vasúti határolás térségében, ahol külön MERT-képviseletet létesítettek, mintegy 60 vállalati szakember dolgozik. A szovjet vasúttal kialakított jó kapcsolat eredményeként a tranzitárúk ellenőrzésére már nemcsak a határolás, hanem egyre nagyobb számban szovjet területen, Csap térségében kerül sor. Itt ellenőrzik, hogy a Szovjetunióba vagy a Szovjetunió túli országokba, valamint a Közép-

Keletre szállított áruk állapota megfelel-e az előirtaknak.

A Minőségi Ellenőrző Rt. a tranzitárúk ellenőrzésével évről évre bővíti szellemi exportját, megbízóik több mint 90 százaléka olyan tökéletes importáló, exportáló vagy szállítványozó cég, amely Magyarországon keresztül fuvaroztat a Szovjetunióba, vagy a Szovjetunió keresztlül távolabbi országokba, illetve onnan importál Ausztriába, Svájcba, Olaszországba, Spanyolországba, Franciaországba, Jugoszláviába. A MERT devizazabevétele a tranzitárúk minőség-ellenőrzéséből évente átlagosan meghaladja a 10 millió forintot. (MTI)

Anyagmozgatószakember-képzés

Az anyagmozgató ipar, a gazdaság fontos területe. Am jól képzett anyagmozgató szakemberek kevesen vannak. Ezen a gondon próbál enyhíteni az a záhonnyi iskola, ahol középszintű szinten képeznek anyagmozgató gépészeket, évfolyamonként egy-egy osztály tanulóit jól felszerelt tanműhelyekben sajátítják el a szakmai ismereteket. Képzésük Masztrik János szakoktató, a négyütemű motorok erőátviteli szerkezetét magyarázza a második évseknek. (Fotó: Elek Emil)

Színes magyar-amerikai-NSZK politikai krimi. Főszereplők: Michael Sarrazin, Towje Kleiner, Constanze Engelbrecht, Bacs Ferenc, Armin Mueller-Stahl. Fényképezte: Andor Tamás. Rendezte: SIMÓ ANDRÁS

VIADUKT

A HÉT FILMJEI

Színes, magyar-amerikai-NSZK politikai krimi a Viadukt, amelyet Simó András rendezett, Andor Tamás fotografálta. A film főszereplői Michael Sarrazin, Towje Kleiner, Constanze Engelbrecht, Bacs Ferenc, Armin Mueller-Stahl. A film 1930. december 31-én játszódik, amikor is a titokzatos Matuska Szilveszter Biatorbágnál felrobbantja a Budapestre induló bécsi gyorsvonat alatt a viaduktot. A közismert politikai merénylet főszereplőjének későbbi életét, sorsa azonban számos ismeretlen, érdekes adatot is kínál. Például: az életfogytiglani fegyházbüntetését a váci fegyházban töltő Matuska az ostrom utolsó napjaiban, amikor már a foglyokat nem tudták élelmezni és ör sem volt, szabadlábra került. Időnként hírek bukkantak fel róla, de többet senki sem tudott bizonyos felőle. Alakjával kapcsolatosan jóformán csak az a cáfolhatatlan tény: Sallai Imrét és Fürst Sándort miatta állították statáriális bíróság elé és végezték ki — a merénylet elkövetőit ugyanis következetesen és megingathatatlanul a kommunisták között keresték.

Színes, szinkronizált, kanadai filmalkotás a Szerelme Montrealban, amelyet Larry Kent rendezett. A film cselekménye a szerelmi történetek szabályai szerint alakul mindaddig, amíg a férfi főhős önkéntes katonaként Vietnámba nem indul.

A film-múzeumban Gerard Philipe-sorozatot indítanak. Bemutatják A félszékelyt, a Királylányt a feleségem, a Monsieur Ripois és az El Paóban nő a házasság című filmeket. A Művész moziban sci-fi-archívum-film-kedvelők klubja indul. A Híradó moziban Latabár Kálmán tíz filmjéből álló összeállítás vetítenek.

Kaptárvízit

Az enyhe télen nyugtalan a méhek álma az alföldi méhészekben. A tavaszi napsütésben zsonganak a családok, s így gyakran kell kaptárvízit tartani a méhészeknek. Az eddigi tapasztalatok szerint jól telnek a rovarok. Ha továbbra is enyhe marad az idő, megkezdik a fiasítást, aminek nem örülnek a méhészek, mert az idő előtti nemzedékelvétel rövidíti a méhek életképességét, gondosabb etetést és ápolást kívánnak hordásig. Az ébren telelő méhészekben rendkívül sok kárt tesznek a harkályok is. A méhek zsongása felhívja a figyelmüket a kaptárra, s a torkos madarak feltörik a méhlapokat, kilyukasztják a deszkafalat. (MTI)

TÖBB SZÉN. A Tatabányai Szénbányák még épülő, de már folyamatosan termelő nagygyógyi bányájában az idén a tavalyinál 50 százalékkal több szenet kell fejteni. A tatabányai vállalat összes termelésének egyharmadát ebben az évben már az új nagygyógyi bányából várják.

KONCERT. A Ten Years After nevű együttes 1983. január 29-én koncertet ad a Budapest Sportcsarnokban. A fővárosi hangversenyre autóbuzsi indít az Expressz Ifjú-sági és Diák Utazási Iroda. Jelentkezni a megyei kirendeltségen lehet (Vörös Had-sereg útja 77., telefon: 22-377).

TANÁCSADÁS. Ingyenes jogi tanácsadást tartanak a Horváth Árpád Művelődési Házban pénteken este 6 órá-tól. (MTI)

MOZI • SZÍNHÁZ • TV

MOZI	TELEVÍZIÓ
<p>A postás mindig kétszer csezenget (amerikai I-II., 16.). Apolló 8. Vig n. 2.</p> <p>Szerelme Montrealban (kanadai). Apolló 4, 6. Vig n. 10. n. 12.</p> <p>Viadukt (magyar-NSZK). Apolló n. 10. n. 12. hn. 2. Meteor 3. n. 6. n. 8. Vig hn. 4. n. 9.</p> <p>Esküvő (amerikai). Horváth Árpád 6.</p> <p>Érintés (svéd, 18). Művész 5. f. 8.</p> <p>Hair (amerikai). Delta f. 6.</p> <p>Harmadik típusú találkozás (amerikai I-II.). Vig Kamara f. 5.</p> <p>Az inkák kínese (bolgár-NSZK). Meteor mese 3. n. 6.</p> <p>A két lagúna (amerikai). Klinika 5.</p> <p>Nyolcadik utas: a halál (angol, 18). Híradó f. 10. hn. 8.</p> <p>Peppita a kabát (magyar). Híradó f. 12. hn. 2. hn. 4. hn. 6.</p>	<p>BUDAPEST, 1.</p> <p>8.23 Műsorismertetés. 8.25 Tévétorna. 8.30 Iskolatévé. 12.40 Képzés. 14.00-15.50 Iskolatévé (ism.). 15.57 Műsorismertetés. 16.00 Hírek. 16.05 Micsoda nap... Jugoszláv tévéfilm. 17.05 Csak gyerekeknek! Csillagosok, Szovjet kislány. 17.50 Képzés. 17.55 Reklám. 18.00 Telesport. 18.30 Helyünk a világban. 19.00 Reklám. 19.10 Tévétorna. 19.15 Esti mese. 19.30 Tv-hír. 20.00 Charlie angyalai. Amerikai bűnügyi filmsorozat. Repülő angyalok. 20.45 Panoráma. 21.45 A fele sem igaz! Vetélkedősorozat. 22.20 Tv-hír. 3.</p> <p>BUDAPEST, 2.</p> <p>18.43 Műsorismertetés. 18.45 Sorstársak. 19.05 A mi képernyőnk (ism.). 19.30 Tv-hír. 20.00 Gólyavári esték. 20.40 Reklám. 20.45 Tv-hír. 21.05 Szerkesztette: Buzáné Fábri Éva. A főszereplők: Básti Lajos. 22.30 Képzés.</p>
POZSONY, 1.	POZSONY, 2.
<p>10.00 Bolgár tévéfilm (ism.). 11.25 Világhír. 16.15 A görög csoda. 1. rész. 16.50 Orosz nyelvfilmmel. 17.25 Dokumentumfilm. 17.50 Tévétanácsadó. 18.00 Sportrevü. 18.30-19.10 A Tv-hír. 19.10-19.30 A Tv-hír. 19.30-20.00 Est. 22.00-ért. Tévéjáték. 21.10 Gazdasági magazin. 22.00 Világhír. 22.15 Találkozás szovjet művészekkel.</p>	<p>17.05 Hír. 17.20 Magazin. 17.50 Tévéjáték fiataloknak. 19.05 Irodalmi magazin. 19.30 Francia nyelvfilmmel. 20.00 Beethoven: Fidelio. 21.30 Hír. 22.00 A barátok könyve. Jugoszláv film, 2. rész.</p> <p>BUDAPEST, 1.</p> <p>17.05 Hír. 17.20 Magazin. 17.50 Tévéjáték fiataloknak. 19.05 Irodalmi magazin. 19.30 Francia nyelvfilmmel. 20.00 Beethoven: Fidelio. 21.30 Hír. 22.00 A barátok könyve. Jugoszláv film, 2. rész.</p> <p>BUDAPEST, 2.</p> <p>17.05 Hír. 17.20 Magazin. 17.50 Tévéjáték fiataloknak. 19.05 Irodalmi magazin. 19.30 Francia nyelvfilmmel. 20.00 Beethoven: Fidelio. 21.30 Hír. 22.00 A barátok könyve. Jugoszláv film, 2. rész.</p>

SZÍNHÁZ
<p>Csokonai Színház</p> <p>Ma 19 órakor Lear király — Varsányi-Bérlét.</p> <p>Művelődési Központ</p> <p>Ma 19 órakor Osbemató — Jászai-Bérlét.</p>

HÍREK

HÍRSZERKESZTŐ: IVÁN GIZELLA — TELEFON: 12-144

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS:

Az északi, északkeleti országrészben általában ködös marad az idő. Az ország nagy részén eleinte derült lesz az ég, később azonban időnként megnövekszik a felhőzet. Számottevő csapadék nem várható, csupán ködszítalás fordulhat elő. A szél csupán csütörtökön napközben élénkül meg. A legmagasabb napi hőmérséklet csütörtökön a ködös helyeken 0, 5, máshol 6 és 11 fok között alakul.

1983. JANUÁR 13., CSÜTÖRTÖK, VERONIKA NAPJA

A Nap két 7.23 — nyugszik 16.17 órakor (Debreceni adatok: 7.18 és 16.06)

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Száz évvel ezelőtt, 1883. január 13-án született a Bihar megyei Nagylétán, és 69 éves korában, 1952-ben halt meg Csanádapácan Marlay Udón író, lapszerkesztő.

A kolozsvári egyetemen végzett jogot; Ady és Móricz Zsigmond barátja volt. A Közoktatásiügyi Minisztériumban az irodalmi és képzőművészeti osztályt vezette és szerkesztette a Szép-művészet című lapot. 1941-ben vonult nyugdíjba. Írásában a képző- és a vallásos elemek ötvöző témákat dolgozott fel. Sok érdekes cikke, bírálata, novellája jelent meg a lapokban és a folyóiratokban. Három novelláskötete — Kelet fia, Aranyasszony Zonghi, Muzsikusz történetek — látható napvilágot. 1943-ban jelent meg Örök nomád című regénye. Nyalka élete és halála című állattörténet 1962-ben a Magyar elbeszélők című gyűjteményes munkában is helyet kapott. Néhány művét lefordították francia, német, illetve olasz nyelvre. A Nemzeti Színház két színdarabját — a Rákóczi-harang, A győri kaland — mutatta be.

DIAMOZI. A Kőlcsey Művelődési Központ Hatvani termében ma délután 3 órakor az iskolások diamoziója műsor keretében Népművészet, kismesterségek Hajdú-Bihar megyében címmel filmvetítés lesz.

MŰSORAJÁNLAT. Kapcsoljuk a nyiregyházi stúdiót címmel hallhatunk műsort a Petőfi adón ma délelőtt egy órától. A műsorban a Szabolcs-Szatmárbeli járásközi, ingázókról, kenyérgyártási lehetőségekről készített riportokat Gönczi Mária.

HIÁNYPÓTLÁS. Hiánycikk a szódavíz napjainkban Borsod, Heves, Szabolcs és Hajdú-Bihar falvaiban, mert egymás után szűntek meg az állami és magánkézben levő szikvizüzemek. A hiány pótlására Bocsón, a Borsodi Sörgyárban megkezdték a szódavíz készítését, melyet Szénasavas ivóvíz néven 2 és fél decis palackokban hoznak forgalomba az északkeleti országrészben.

KÖNYVEK FELÁRON. A debreceni Csokonai könyvesboltban január 27-ig 50 százalékkal olcsóbban vehetik meg a vásárlók az 1980 előtt megjelent könyveket.

KÖZMÉTEREMESZTESRŐL. Hajdúhadházon, a Csokonai Művelődési Házban január 14-én, pénteken délután fél 6-kor a kertbarátok foglalkozást tart. A foglalkozás dr. Harmath László, az újfelhértői kutatóintézet igazgatója a közmetétermesztés alakulásáról s a természetesen járó gondokról és feladatokról tart előadást.

PÁLYAVÁLASZTÁSI HÉT. A balmazújvárosi művelődési központban január 14-én, pénteken 2 órakor a pályaválasztási hét rendezvényesorozat keretében pályaválasztási kiállítás megnyitására kerül sor. A kiállítás január 23-ig tart nyitva.

ARANYLAKODALOM. A mezőszázi öregek napközi otthonában tartották meg január 11-én Pataki Margit és Szabó Géza mezőszázi lakosok aranylakodalmaikat. Az idős házaspárnak három gyereke és négy unokája van.

Kemény dió

Apja után csoszog az aprócska fiú. Kék dzsekijétől megvastagodva alig tud batyutogni; mint a hordó, akár el is gurulhatna.

Séta, séta. Olyan lassú, olyan óvatos, hogy a varjak peckesen diktálják a lépegetést. A fiúcska értelmesen jaggatja apját, meg-megállnak, de hirtelen ő kap egy kérdést.

Tudod-e, hogyan törí a varjú a diót? A nyúl arcoska csodálkozására rá van írva, hogy az bizony lehetetlen, mert a dió nagyon kemény még a mozsárban is.

A jól öltözött atya válasz helyett élesen fűttvent fel a fára, két ujjal. A varjú is elcsodálkozik (nagy mi?), és kiejti a csőréből az előbb szákmányolt diót. Leejtja a magasból a köveztet. Kettéreped.

Nagy és kicsi fölveszik a tanítás gyümölcsét. Sz. Cs.

KÖNYV PETŐFI RÓL

Könyv jelent meg Moszkvában Petőfi Sándorról. Jere-mej Parnov, a könyv szerzője átfogó tanulmánnyal szolgál a magyar költő életéről, egyéniségéről, forradalmi tetteiről.

KÖZLEMÉNYEK

A Kőlcsey Művelődési Központ a következő tanfolyamokat hirdeti: Szabás-varrás (díja 400 Ft), kézi kötő (díja 300 Ft), szik-kötő (díja 300 Ft), makramé (díja 300 Ft) és ver-espiké (díja 300 Ft). Jelentkezni január 14-én, pénteken 17.30 órakor lehet a Hatvani termében, a részvételi díj befizetésével. (x)

A Debreceni Konzervgyár átvette 164. sz. átvévo bélyegző elvezését. 1982. december 22-től érvénytelen. (x)

Áramszünet lesz 1983. jan. 20-án 8-tól 14 óráig a Déli soron, a vasútállomásig, a Legényi utcán, a Kertü utcán és a Sárkányi utcán. (x)

A Hajdú-Bihar megyei Szolgáltatóipari Vállalat tehertaxi-tarifával bértfuvarozást vállal. Megrendeléseket: Debrecen, Eprekscsok u. 1. sz. alatt (telefon: 25-728), illetve Hajdúszoboszló, Városcsok u. 38. sz. alatt (telefon: 139) vesznék fel. (x)

A Magyar Elektrotechnikai Egyesület debreceni csoportja „Erítés-tesztvelem ellenőrzés” tárgyú 8 hetes vizsgaköteles tanfolyamot indít 1983. február 15-én 8 órai kezdettel hetenként egy alkalommal, munkaidőben 6-8 órai időtartamig, a Technika Házban. A tanfolyamot való részvétel feltétele: erőszakramú mérnök, ézemérnök 2 éves gyakorlat, erőszakramú és épületgépész villamos technikus 3 éves gyakorlat, villanyyszerelő 5 éves gyakorlat. Részvételi díj: 1700 Ft. Jelentkezési lapok korlátozott példányszámúak (Debrecen, Kossuth u. 8. sz., Technika Háza) átvehető. (x)